

"HARATCH,"
JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE
Directeur-Propriétaire: SCHAVARCH MISSAKIAN
Rédaction et Administration: 208 bis, Rue Lafayette
Paris (10e).

ՌԻՐԵՐ
1
ՅՈՒՆԻՈՒՄ
1926
1 JANVIER 1926
On reçoit des annonces
en français et en arménien.

Հեռագրային Nord 57-82

ԲԱՅԻՆԳԻՆ	Խոսքային	Վճարային	Տարեկան
Տրամադրված և գաղութներ 16 ֆր.	35 ֆր.	65 ֆր.	
Անդրախ	10 ֆր.	20 ֆր.	
Ամերիկա	3 ֆր.	5 ֆր.	
Ռեդիո երկրներ	50 ֆր.	50 ֆր.	

Հասցեն փոփոխված իմաստ 3 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

Իմպագիր ՀԱՆՐԱՊԵ ՄՈՒՍԻՔԱՆ
որում անունին սկզբը է ուղղել դրամական ամեն առաջին:

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 66

Իր հրատարակողի ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԻՔԱՆՈՒՄԻ և ՌԻՐԵՐԻՍ

ԳԻՆ 40 ՍԱՆԻՐՍ

ԵՐԿՐԻ ԽՕՍԷ

ՄՈՒՍԻՔԱՆ

ՔՐԲԱՎԱՆ ՏԵՍԱԿԵՏ

ՕՐԸ ՕՐԻՆԵ

ԿՈՒՅԻՆԸ ՎԵՐՍՈՎՍԱԿԻ

Գամակունի և Գևորգյանի «Երկաթ Թրիպիս» գինեգործներ 30 Թրակալով:

Փրակալներուն և Տրիպիսներուն միջև կըրուած բերանացի զինացարաբար խոլեցան. այսօր, հրայանազորներու Յուսախար՝ մարդկային հետ համաձայնութեան յանդերս փորձէն, Տրիպիսները խուս՝ մը գնուորները դրեցին այս քաղաքը, ծպտուած վիճակի մէջ Մէկը միշտակէի մը զապալեթ եկաւ, ուրիշներ փողոցը կապուել մէջ խոլացան և սկսան կրակ ընել. զիստորաբար «խաբի» համազգեստ հագած ոստիկան-գնդաւորներու վրայ, որոնցմէ երկու հոգի սպաննուեցան և ուրիշներ սպաննուեցան Այս զկայեթ վրայ, շուկան փակուեցաւ. սարսափաբար խանութայաններուն կողմէ:

Թէև անցիր զինացարաբար յարուեցաւ տառը որ, եւ էմիր Ասլան Սուլթան Սերնուշի այցելեց, բայց պատահապէսները այսօր լսեցին թէ Փրակալները կը պահանջեն պատճիթ գանձանք անհանձն, քաղաքային ոսկրներու, աւարատներու եւ շարքի համար, ինչպէս եւ քաղաքի կողք մը պատահապէսները: Դրամական պատուիրակութիւնը դարձաւ և հաջորդեց թէ հաշուետեան բանակցութիւնները կը շարունակուին, բայց որոշուի կ'ուշանայ: Այս իրադրութիւնը զոգ հանեց պատահականութեան պիտոյրը, որոնք հրամայեցին անուստարափի մասանի զարգուել:

Հախտակ զինացարաբար խլանալ, Փրակալները երկաթեայ օղակի մը մէջ տառ են Դամակունի և հազարաւոր փութառականներ կը դանախ: Սուրիոյ ազգայնական պիտոյրը կ'ընեն թէ Ֆրանսացի մարդկանը կը զգվամակէի նոր դիմակներ ընել, ինչ որ այն տապալուիկները կը զործէ թէ Փրակալները իրենք զիրենք կարող կը զգան գնդառականական խոլար յալեման մը տանելու որ եւ ատեն Սմէն որ օգնական ուժեր կը հասնին:

Հալպէսէ հոսած ճախորդը մը կ'իմանաք թէ Թուրք հրատապուելոյ պարտաւոր կը սպաննեն սանմանին վրայ, ի հարկին Հալպէս քաղաքի կ'համար:

Ռուսներու դաշնագիրը եւ քրիստոնէական խաղիչ

«Տէրի թիկեղիս» զինամագիստակ Քրիստոնէական կը գտնուի: Թուրք պիտական մարդիկն ու պաշտօնականներ օտար թիկեղիս թիկեղիսներուն յայտնած են թէ Փախիթ մէջ ինքուան ուսուցիչը զաշնագիրը գնդառական զազանի յորտանները ունին Այս լուրը Անգլիոյ եւ այլ զինամագիստակ շրջանակներու մէջ մեծ զարմանք առաւ իրան. որովհետեւ եթէ իրական զապիթ կենտրոն կան, ինչպէս կ'ըլլայ որ այս կերպով յայտարարութիւնները կ'ընեն:

Նոյնպէս զապալեթ է այն զինամագիստակ խաղիչ զոր Թուրքերը կը խաղան Փիկիւրստի մէջ ինքնագիրը որ իտալացիներն ու Յոյները կ'ընան Թուրքիոյ վրայ յարձակել եթէ Անգլիոյ հետ կ'ընեն ճաշգիր, ինչպէս այլ իրը թէ Սերպիոյ հետ զաշնագիր կը կ'ընեն Յունաստանի եւ Ռուսիան լաշնագիր. համար Միջոցիտ այսպիսի պարտականութեան սակ Սերպիա չէզոքութենէ ուրիշ զիրք չկ'ընար անհրաժեշտ:

Թուրքերը չեն ուզիր իրենց գնդառները ճաշել երկուստան սանմագիստակ եւ չեն վստահիր Թուրքերը իտալացիներ զաշնագիր կ'ընեն, արքիեպիսկոս համար Հայաստան, Հրայանները կամ ուրիշներու յարցանքները իրարմոտեցնել:

Թուրք զօրավար որ ծանր կասկածներ յայտնեց Կարսի եւ Արւարտանի մասին, սակեցիկով որ իմաստութեան չէ գանձեց ուսուցանալ արշաւանքի մը հաւանականութեան ինքնարկել: Մինչդեռ ուսուցիչները նոր զաշնագիրն զիստոր յնպատակին կը արեւելան նահանգներու Թուրք բանակը կ'ընառն, հիմնուելով Մոսկուայի հաւատարմի բարխաններուն վրայ:

Էմիլիոյի գնդառական խորհուրդը

Չինացիներուն Կիւրաքիտ ինտուրքը բացման ժողովն մէջ խօսք անելով, Մուսթաֆա Բէլէալ ուղղանք շանկար, եւ վեր հանեց կաբուրութիւնը այն աշխատանքին որ կ'ընէր իր վրայ՝ բանակին ուսման արժեքը անցնելու համար: Մասնակալը կարեւորութիւն ունի, ըսաւ, այն իրողութիւնը թէ մեր օրակարգին վրայ կը գտնուի ձեր շանկարը զարմանալ եւ գնալով իրականացնելու հաջորդ փայլած յոռիք որ խորհուրդը անարաններուն պատարագին զաշնագիրն վրայ ձեռք բերած փորձառութիւնները պիտի ապահովէ այն արգիւններ որ լաւաբան կ'ընելով կը համապատասխանեն երկրի

Անտուրգութեան մէջ սկսած էր 1925 թուականը, եւ այդպէս ալ կը վերջանայ, հակառակ շարք մը լուսաւոր կէտերու:

1918 Նոյեմբերին ի վեր, երբ վար զրուեցան զենքերը, «Փառք ի բարձրանալ և կ'ընեն յաղթականները, ժողովէ ժողով, կանգնած» լուսաւորական մաքաղութներու վրայ, բայց, ոչ կ'ընեն ապահովել «հե լիկիլի խաղաղութիւն», ոչ ալ «ի մարդիկ հանձնութիւն»: Միջնորդը Քանձը եւ միշտ, եւ ստորագրուած թուրքերը հալկի կը զիմանան զայլը փորձիկներուն: Մեծ Պատերազմին բերած խաղաղութիւնը շատ երեւման պատուած առաջատարի մը, որ ճանի կը կարկուտի, կը նորոգուի, այնքան կասկածելի կը դառնայ: Բոլորն ալ կը ստառափեն հիմնական փոփոխութիւններէ, բայց միեւնոյն ատեն, զիստեւ որ աւելի վտանգաւոր են միջին ճամբաները, եւ ուշ-կանուտի ճնդը մը վրայ թաղոր: Երազուրդները ամրապնդուելու այդ փորձերը կառիկ է նմանելի նաև յորդանանս զետի մը թուրքներու, որոնք միշտ եմքակայ են շրջուելու:

Մէկ խօսքով, տեսակ մը զինացարաբ եւ որ կը ճաշգրտուի Տարուէ տարեկ հատարուած փորձերը ծառայելու սանմանապակիլու. կարգ մը վտանգներ, բայց, պատերազմին հեռեքրը այնքան խոր են, որ, թուրքերը միշտ կը թալուին, անակնկալներ կ'ըստուր կը խոլորդեն:

Կերպայի դաշնագրին յետոյ, «Մեծերուն զիստոր ճնդը եղաւ ապահովել ճնդակով» ինքն կը մէկ Այդ ճամբան վրայ, նշանակելի թալ մըն էր Երազուրդի զաշնագիր, որ սանմանուած է փառատարու զիմանալան մեծանայնոյ: Փոխադարձ օգնութեան, երաշխաւորութեան, իրաւարարութեան զաշնագիրներով, կարելի կ'ըլլայ օգակ մը կազմել ճնդակայի արտին վրայ, փոխելէ՛ք ստառափութիւնը ղեմ, եւ միեւնոյն ատեն փրկել Գերմանիան պարտեալի փորձութիւններէն, ուրիշ խօսքով՝ խորհրդային իշխանութեան խալեմներ: Այս գործը, ճնդակայի ներքին ինքնապաշտպանութեան այս ուսումը, սակայն, պատճառ եղաւ, որ կ'ընեցին ալ իր զիստեւ ճաշք նայիլ, առաջնորդութեամբ Մոսկուայի Ռուսական Թուրք շարք մը թուրքներուն ղեմ, եւ միեւնոյն ճնդն ալ կ'ընեն ճաշգրտուելու: Բայց այսօր սակի որդը է ամեն բան, կէտերը զրուած, զիբերը շուկուած են: Երէտ ասոր թէ է նոր վտանգը: Այստեղ է նաեւ զաշնագիրը այն նոր տեսակ զոքեան որ տեղի ունեցան. առիթ որ, Ռուսիայի մէջ, Անգլիոյ եւ Ռուսիայի արտաքին վարչիչներուն միջև:

Արագ անկարելի մը իւրաքանչիւր երկրի ներքին կացութեան վրայ՝ զապալեթ կուտակ նաև անոնց արտաքին ձգտումներուն վրայ:

Փրակալ բաւական թիկեցաւ զերմանական մասնադրոշմէն, բայց իրենք այնքան ներուած չէր ներքին տագնապներէ ընդմաստի դուստրուելու խորագրէն կ'աղկէ նաև, որ արտաքին զիրքին վրայ Տարբի կ'ընէրաւ, բայց դեռ եւք մը զառտուական ելմանակն թիկեցիկներ շարունակ է ժողովները, բայց չգտնիր պիտուութիւնը Տարուէր՝ երկու-երեք հոսանքի միջև, Փրակալ զրեթէ նոյնքան կը ներսի այսօր, որքան երեթէ, երբ արտաքին վտանգները խլանին Մասուրն ու Սուրիան ալ՝ յատկաւ Անգլիոյ սակի բախտաւոր եղաւ այս տարին, որ ուսած կարագաւոր վերանկրել փրանքներուն յարաբերութիւնները, Երազուրդ յաղեցնելով, եւ ասով խլի շանկիւր Մուսուրի մըցանակով իտալիկ հնդդանքէ աւելի կը գործադր իրեն ապահով խուրձ (փաշիշ): Մուսուրի այլ եւս չ'ըլլաւ առաւ. տարուան սկիզբը տիրող վարանմաններէ, իր անօր թալին Էմիլիոյի զրդմանքներէն բոլոր ապարկչները, — միտկիւն, մասուր, բեմ— եւ արդէն բարձրագոյն կը խօսի «հոտեցիկական կարտեթեան» առաքիլութեան ծառայուն վրայ: Անկերկան միշտ կը շնչուէ պիտուրի անքիւն, եւ այս տարին տեսակ մը խաղաղութեան հաշուանքներին աղկեւ կանցեց պարտականները, իրեն: Կատարակ սնդանային ինքնարկելով Մուսկիւրը 1925ին ալ ի դուր համաձայնութիւնները եւ դրամ սպառնք արտասանմանէ, եւ, ճարտաւ, նոր նահանջներ կատարեց, մասնաւորապէս ուշադրութեան դարձնելով զիբերցիներուն եւ միաժամանակ, բուն թալմով շարունակեց փորել ալ եւրոպական աշխարհակալական ճիւղերը, Չինաստանին միջև: Մարքը Պաշտան ներքէ, իրենք իրենց մէջ ակտիւփուած, միշտ վախի մէջ, եւ կասկածանք իրաւոր, հանդէպ, ազգայնանի մը սպառնալու երեւոյթն ունին, տարի-տարի ի վեր 1925ին, սակի դուստարուեցաւ նոր Թուրքիան, իրեն Թուրք պաշտպանական պիտուրին, անդրդուին փոխեց իր արտաքին տարաքը, նմանք ֆէնս եւ «հիւպուսի», զիստարի եւ «Կիւրաքով» շարունակելու համար ուշ-դուրեւորեալ մաքաղագրութեւն եւ նման գործեր: Բոլորանք ապատարութիւնէն յետոյ, ունեցաւ զուտ թրքական իւրաւունքն ալ, որոնց հաշուեյաբար կ'ախաղանով կը կատարուի, ալ այժմ:

1926ը կը թաղուի մայայ հնոանկարներով:

Շ.

(Ուրիշներ շարունակութիւնը կարդալ Գ. 52)

ՎԼՃԸ ԿԸ ՀԱՐՈՒՆԱՅԻՆՈՒ

Ռուս համալսարանը կուսակցության 14րդ համագումարի վերջին նիստին մէջ...

Նախագահ Ռիգոյ պատահանելով, մեղադրեց թէ Սօցիալիզմը ճշգրի ծրագրով չէ...

Ձիմովիչի կարծիքով, անհրաժեշտ է աւելի շատ քանոնադրեր մտնել կուսակցության մէջ...

Համագումարը փակուեցաւ ինքով. 31ին թրոցքի որ մինչեւ վերջը ներկայ էր...

Համալսարանը կուսակցութիւնը միացեալ պիտի մնայ Ձիմովիչի եւ կամեմովի գործակալութեամբ...

Եւ որ կերպովեւ կամեմովի կը բաղկանայ 63 անդամներ, որոնց մէջ մէկ Սեյան, Ռիգոյ, Թամբի, Գալլան, Գուկան, Պիւլիեր, Թրոցք, Կամեմովի, Ձիմովիչ, Ռազոցովի, Գրաշին, Սօցիալիզմը...

Աւելի կը պրկուի օդակը

Բերն, հետեւեալ վերջին պատահուածներէն, առաւ կամուսնի կա-

Լէնինկրատի գունդը ինքնաթիռ է նոր հեղք. կոմիտէ մը բնարկ ի-

Մամուլը կը շարունակէ յարեալուծները ընդհանրապէս չէ...

Նոր դպեալային

Գերմանական թերթերը կը հաւատան թէ խորհրդային իշխա-

Պետերբուրգ, Պիտիյա արտաքին նախարար, Գաբիկ կեալ Գ.

Վանտերբիլտ, Պիտիյա արտաքին նախարար, Գաբիկ կեալ Գ.

Համերկու ազգայնացմի կ'ուղղուի

Պ. Բուր, Պիտիյա արտաքին նախարար, Գաբիկ կեալ Գ.

Պ. Բուր, Պիտիյա արտաքին նախարար, Գաբիկ կեալ Գ.

Պ. Բուր, Պիտիյա արտաքին նախարար, Գաբիկ կեալ Գ.

Պ. Բուր, Պիտիյա արտաքին նախարար, Գաբիկ կեալ Գ.

Պ. Բուր, Պիտիյա արտաքին նախարար, Գաբիկ կեալ Գ.

Պ. Բուր, Պիտիյա արտաքին նախարար, Գաբիկ կեալ Գ.

Պ. Բուր, Պիտիյա արտաքին նախարար, Գաբիկ կեալ Գ.

Պ. Բուր, Պիտիյա արտաքին նախարար, Գաբիկ կեալ Գ.

Պ. Բուր, Պիտիյա արտաքին նախարար, Գաբիկ կեալ Գ.

ՅՈՒՆԵՍԿՈ

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Եւ որ կերպովեւ կամեմովի կը բաղկանայ 63 անդամներ...

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

ՀՅՈՒՆԱՐԱՎԱՍՏԱՌ BELLEVILLE

H. HAROUTIOUNIAN 18 bis, rue Jouye-Rouve, 18 bis Métro Belleville Paris (20°)

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

ԿԸ ՓՆՏՈՒՆԻ

Կը փոխուի Սեյանի Պիւլիեր վերջինս, որ 2-3 տարի առաջ

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

Է. Յ. Գ. Գրիպուարի խումբը Ժողովը որ տեղի պիտի ունենայ 4

«ՌԱՍԿԱՐ» կուրսական Գուր

կայացնել:

ԲԵՐԵԼՈՒՄ ՎԻՍՈՒՔԸ մեր Հին ազատ

ՄՏԳԻ ԳԱՆՏ

ՄԻԱ ՄԵ ՅԻՇՈՍԻՆ

բուն զիտի կենայ, աչն ասնե, արեւը
Տարածի երկնականսն զմայ, զգեա-
տաւորելով ճանապարհը՝ խոտերն ու
սուկին, մութիւն, ճակտին արմատներին
ամառաւնէ, աղեղնաւոր ճիւղը մը
ժողովուրդին թափորը, (ներկայացա-
ռած լուծին կրօնքին որ երկու քա-
ղաքակրթութեան բաժանելոյ) որ կը
կանչէ մտքային, ճանապարհ, ճա-
նապարհ...

— Բեզ Ուլանան, Բեզ Ուլանան,
բեզ Ուլանան... անաւա՛ն...

ՀԱՆՔԱՐԸ ԴԱՐՈՒՄԻՆԻ

ԻՆՆԵ ԿԸ ՊԱՏՄԻ
ԻՆՆԻ ԶԻԻՐԸ

Գուլա-գուլա սիպտակ ձիւնը վար
կ'իջէն,
փաթիլ-փաթիլ, կանխկանխիկ կը
մտնուի,
Լուկիւնցիկ ինչ որ մէքանի կը
պատմէ...

— Հեռա...հեռա, քորք արեւին
շատ մ'առնի՛ մի աշխարհ կայ, խոր-
հարգաւոր մի երկիր, ցածիկ ցածիկ
կրօնականորէ կտար գրկած ու կեկան
անկրօն: Լուս կոչաւոր մ'ու՛մ ձորերի
պարիս, վերջը վար նայող, Տակաւերի
գործը բանած, շղթալանք լեռներով
ստեւ ինչ որ խաճկով լի, ճակատնե-
րը կ'մտնա՛ն քիչ է մոռնա՛ն փլին, թափ-
իւն անգուշները գաղաղայի... Իսկ
ձորերը — բոցոտ, կարմիր տաք ա-
րիւնով շաղկապած ու Տրկէսի
նէ գիւղերի սեւ մ'ոխորն են Տաք-
ուան:

Հեկեկանքի մի յայտնական
իւր հնաւտ, արցունքները կուշ
ուած, Խաղ մի ցաւ արտ խորքում
գորգուգալով թաքցործ, հեռա...
հեռա, մո՛ւմ ձորերում վազմողը ու-
շախարհ մ'արտիկներն ինչ ցիւղ կայ
սկստական ձիւնը գուլա-գուլա
մ'առնիւն,
ուս կտակի քորքի պէն կը կնէ,
Լուկիւնցիկ ինչ որ մէքանի կը
պատմէ...

— Մի աշխարհ կայ, խորհրդա-
ւոր մի երկիր, ցածիկ ցածիկ կրօն-
եանով, կտար գրկած ու կեկան
անկրօն: Լուս կոչաւոր մ'ու՛մ ձորերի
պարիս, վերջը վար նայող, Տակաւերի
գործը բանած, շղթալանք լեռներով
ստեւ ինչ որ խաճկով լի, ճակատնե-
րը կ'մտնա՛ն քիչ է մոռնա՛ն փլին, թափ-
իւն անգուշները գաղաղայի... Իսկ
ձորերը — բոցոտ, կարմիր տաք ա-
րիւնով շաղկապած ու Տրկէսի
նէ գիւղերի սեւ մ'ոխորն են Տաք-
ուան:

— Բեզ Ուլանան, Բեզ Ուլանան,
բեզ Ուլանան... անաւա՛ն...

ՀԱՆՔԱՐԸ ԴԱՐՈՒՄԻՆԻ

ԻՆՆԵ ԿԸ ՊԱՏՄԻ
ԻՆՆԻ ԶԻԻՐԸ

Գուլա-գուլա սիպտակ ձիւնը վար
կ'իջէն,
փաթիլ-փաթիլ, կանխկանխիկ կը
մտնուի,
Լուկիւնցիկ ինչ որ մէքանի կը
պատմէ...

— Հեռա...հեռա, քորք արեւին
շատ մ'առնի՛ մի աշխարհ կայ, խոր-
հարգաւոր մի երկիր, ցածիկ ցածիկ
կրօնականորէ կտար գրկած ու կեկան
անկրօն: Լուս կոչաւոր մ'ու՛մ ձորերի
պարիս, վերջը վար նայող, Տակաւերի
գործը բանած, շղթալանք լեռներով
ստեւ ինչ որ խաճկով լի, ճակատնե-
րը կ'մտնա՛ն քիչ է մոռնա՛ն փլին, թափ-
իւն անգուշները գաղաղայի... Իսկ
ձորերը — բոցոտ, կարմիր տաք ա-
րիւնով շաղկապած ու Տրկէսի
նէ գիւղերի սեւ մ'ոխորն են Տաք-
ուան:

Անկէ լնող մրցիս դաշտին մէջ ատակ,
Սէրն իմ հովիւ,
Դիւնը ու սիւ
Ձիւ կ'արած: անապարհ...

Տարածաւոր մէջ ամեն կը գաղաղմով է լուսնի,
Բերեւ անգամ քոյրերով գնդուց մարտաւ նգն է վեր,
Գաւջ հայտնիին նետ կ'արկով, բանի մը պէս անգուշներ,
Իմ իմ սիրտէս անը պիտոս առաւ, առաւ կը յորդի...

Հաղաւորան մ'եմ կարծես նրանիս երազի,
Մրցիս դաշտին մէջ դուռած,
Ուր զիս դնող, ո՛վ ձառուած,
Իննե՛մ, Իննե՛մ՝ կը հոսի...

Միտքս կ'աճի օրն ի օրն... կ'անցնենք եւ զմեր,
Ըն՝ որ բնաւոր լնդի ինտ,
Ան սակայն ճէր, մրցիս
Մրցաւորան մի երկրագունդին կենդանի...

Կը հաւատարմ... հաւատարմ...
Գնդեմ ի զատ սիրոս իմ կարծես անապարհ,
Ոչ սեկ մայմաջ քնդեմ զատ...

Որեւիս դուր երկարող միտքս աշխարհ մ'է հոստեան,
Ուր հրեկելով Արեւն՝ ընդմիջու զուն միայն,
Բազ դաշտին մէջ կը պաշտեն, աշուտներ դեռ անտոս,
Արեւաշարուն մեկուն պէս:

Ո՛վ մրտնդին աստուածացում...
Իմանիկ կրցի մանկա զատ հովիւ՝ մարմնէր միայն ես,
Ձոր կը պարենք քնդեմ գաղաղի, զուն գնտեւ,
Մրցիս կենաց անդունդին մէջը անդունդ...

Ապաքս քնդ թնա միտքովս
վերնասուն մէջն սիրտս...
Մինչ լուս գալիս՝ երբ կ'ուղեն մերթ լքելի զիս մինչեւ լուս,

Թէ կենսային մէջ քնդեմ ալ շատ քնդ ունիւ,
Փանի որ սիրոս իմ անապարհ քնդով առի՛ կը յորդի
ճաղաղակուն մէջ միտքին, միտքս Արեւով է լուսնի,
Ան տրանս անը մարմնու շղթանը կ'ընեն...

Մ'էտեմ ինչ ինչ կարողութեան անհիմն,
Անգործ քնդով, քնդի թնա
Ալ նոյնպէս է կարծես...

Անկէ վերջ երբ ամեն անգամ զիս լքեն,
Պիտի անկիւն ետեւէս իրենց հովիւ մ'որ կ'անցնէր,
Փանի որ ալ մարմնու մէջ — թիւն երբ մը դու կ'ընդունի —
Միտքի հովիւ անկուն մ'է...

Գ. ԶԻՄԻՆԻՆԸՆԸ

ՀԱՅՈՒՄ

(ՀԱՏՈՒՆԵՐ)

Դա՛նէ՛ զիւնի, վարդաւորում ամպերով
Անկրօն ու զոյ.

Թող ո՛ր մէջ լոյս երկնային
Ձը հանդիպի նայաւորներու ճարգութեան:

Թող մո՛թ լլայա,
Ու մո՛թին մէջ անապարհութեան ամենուն...

Գիտ՝ արձանիմ ներքին Մարդն որ կը հնչէ
Մրտեքուն մէջ, գիւղ շղթաւորած թաղաւոր...

Յնայոյ թոյլ տամ որ Երազս յանդգնի
Սահմաններ օրէնքին դէմ անհատաւոր:

Թող մո՛թ լլայա,
Ու երբ կ'անցնէ հեղուկներով զաղաքի
Սեւն մարդ լայնի հետ,

Հորդութեան ո՛ր մէջ աստղ որ լամպով
Սեւերին մը քայք մընայանք պէտք պէտք...

Հին է այդ յորին ու ձեռն ալքի պէս մաշած,
Գիտի մարդ ինչ արցունքը ինչայ
Բոցիկ արեւը...

Գործող է ան ու ինքնակրօնի թշնամի,
Իր ցոյցին տակ ամէն երազ կը մտնի
Թիթիթի պէս ցրտահար:

Թող մո՛թ լլայա,
Ու մո՛թին մէջ լլայութեան,
Լայալատն ուր՝ արտերը պիտի որ գարնին,
Հարգաւոր ինչպէս հոգեւ տա՛ն իտու ու յորդի:

Թոյլ պիտի տամ որ ամէն ուղ ռաւիդոր
Տանին իր ներքին, շնչու տա շնչու,
Ան աստե լոյս պիտի կորսի ըստման
Ինքնակրօն — միայն իրենց կենդանի —

Գահեկ գահի ու արեւ սիրտ:

ՄԿՐՏԻՅ ԵՐԻՇՈՍԻՆ

ԻՆՉ ՄԱՇԵԱՆ ՅՈՒՆԱՆԱՆԻՆԸ

Փարիզի Զարգացումների գոյացմանդեպիս ամսում 1923, 1924 եւ 1925 տարիներու ընթացքին ընդ. Իսպիլ նպատ է 53,099,747 ֆր., խառնել 89,947,280 ֆր. որով շատ երա՛ւ է 36,847,543 ֆր.: Ասոր վրայ պէտք է աւելնել նաեւ պիտոնէն ղուր 19,805 ֆր. թագաւորի խառնել մը: Այս ցիւլովորու թիւը 18 միլիոնի աւելի եղած է:

Անտիկ իմայ մայրերնու
Ստուգելու շուրջը-հարուէ
Ինչ լուսնային մը հոգաւոր
Յիշատակներն արդ կը գգուն...

Որչափ բարի էր նոյն անտիկ
Ստուգելու ողբի իրաւաւոր.
Բարի էր ինչ, բարի էր ինչ
Պարիզի պարտէսի սիրահար...

Հոգի է՛մ անտիկ կէս-գիշերներ
Սիրով լցունէ կը պատկէ
Վերադարձնա՛ն որ կ'ուշանար
Մինչեւ վէկան ինչեւ մար:

Ու ես կանգնի իմ քայլերով
Փափաւորանա՛ն անպիտան,
Երբ հասնէի վրանիս թով,
Այ ինձ մէկն կուտար ծայն:

Անտան արդեւ ընտնէ կ'ըլլար
Երբեք ալ անպարտ ու անտուի.
Միայն երա՛ւի կ'ուշանար
Փափաւորանա՛ն ու անպիտան:

Խաղաղութեան ու քրտնութեան
Ան միմաւոր գիշերներն
Ինչ պիտոյն ու ու անտանտան
Լուսնի ինչին լայնատուն...

ԻՆՉՈՒՆ ԶՈՒՆԱՆԱՆ

ՀԷՔԵԱՌ

Կոն գրողի թիւն է լուս...
Երբ գեւ աստուածները յարա-
բերութեան մէջ էին մարդոց հետ,
Անկրօնի թաղաւորներն մէջ օրհ-
նայոյ մը ձեռք վարձաւորէր կ'ըլլէր

Այնքան ուրախացող լուսնային
Երբ սիրտ, որ վերջին օրէնց ու
Բանական թաղաւորները կը երբեք
Կոնկան լայնութի մէջ ու ճանա-
շարքի, նման անտանտան ետեւէ
Ճարգ պիտոյն, ան օրհնապիտան
Երբեք ինչին կ'ըլլէր, թաղաւորներն
Զոյք միայն, թաղաւորները խառնէ

Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ

Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ

Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ

Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ

Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ

Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ

Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ

Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ

Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ

Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ

Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ

Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ

Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ

Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ

Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ
Երբ միայն, թաղաւորները խառնէ

Ինչպէս ձայնարկներն, իսկ ձեւ
Գիւղ մէջ ուղեւորի ցույց մը կու
Վերջը սիւններ է նոստի ձայնի
Իսկ շուրջերէն զ'այս արտաւորն
Իր կ'ըլլէր գրեւոր դա՛ն թաղաւորն
Եւ անտան եւ քրտնէ կը ինչպէս
Եւ անտան թաղաւորն մայրսն մը
Ինչ է ցու. ու՛ր, Տարածաւորն ինչ
Երբեք ինչպէս թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ

Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ

Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ

Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ

Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ

Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ

Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ

Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ

Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ

Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ

Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ

Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ

Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ

Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ

Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ

Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ

Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ

Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ

Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ

Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ

Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ

Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ

Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ
Եւ անտան թաղաւորն ինչ

[illegible]

ՎԱՃԼՈՒԷԿԸՆ ԳԵՐԶԻԼԸ

Յ. ՏԵՐ - ԱՍԻԹԵԱՆ

Մ Լ Ս Ն Ն Գ Դ Ց

ԿՋԲԻ ՀԻՒՆԱԳՈՒԹԻՒՆԱԾԵՐՈՒ
120, Boulevard de Grenelle
Métro La-Motte Picquet.
Tél. Invalides 31-48

Կ'ընդունին ամեն օր 4—6
հիվեր, շնիր. և Շաբաթ 12—1
կիսակի օրերը 10—12
խմ ու, ցուլեք և ձգարան 6 8

22, rue Nationale Billancourt

ՃԱՇԱՐԱՆ
r, Paris (9°).
ԻՆՉՊԷՍ ՆԱԵԻ ՏԷՕՆԷՐ ԲԷՊԱՊ
ԻԱԳԱԽՈՒՄԻ
ՀԱՅԻՍՏԱՆԻ ԳԼԽ

ՐԻԳՈՐԵԱՆ

bourg St. Denis
Téléphone : N°rd 84-04
Ամեն օր 2:30 — 7:30
Կի հ.և. տուն օրերը 9 — 12

ԵՄԹԵՐԱՆՈՑ
ԵՂԲԱՐՔ
E. PARIS (5)

Ե, PARIS (5)
 րեկններ, դիւրամառ, ելի գի-
 սկ:
ՄԱՏԵՂԻ
 սթ լոգումը, Խեղ գաւառիցի:

35 հին հիշելու երեկոյեան 9.30:
— Gare Montparnassetն Auto-
19, Gare du Nord եւ Gare de
Յրամիկ 104

Ե Պ Ի Ի Ս
Է Ր Ճ Ե Ա Ն
ՆՐԻ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐ
Գ ԵՐՈՍ
ԳԻՍ ԴԱՄԵՆ ՅԱՆՉԵԼԻ

Գ ժամագրություն
Կոստանթնուպոլիս, 37, rue Poissonnière.
(Զինչի գրասենյակ)

ՌԵԴԱԿՏՐԻԱ
8
ՅԱՆՎԱՐԻԱՐ
1926
8 JANVIER 1926
On reçoit des annonces
en français et en arménien.

Իմաստագիր ՇԱՎԱՐՔ ՄԻՍԱԿԻԱՆ
որուն անունին պէտք է ուղղել դրամական ամեն տուրքում:
Ա. ՏԱՐԻԹ ԹԻԽ 69
Եր հրատարակողի հերթան, ջՈՐԻԹ-ԵՐԱՐԹԻ և ՌԵԴԱԿՏՐԻԱ
ԳԻՆ 40 ԱՄԵՐԻԿԱ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԻՍՏՈՐ
ԳԱՋԵՐԵՆ ՅԵՏՈՅ, ԹԱԹԵՐԸ
ՄԵՐՈՒՆ
ՀԱՅԵՐԸ ԵՒ ԱՐԱԲԵՐԸ
ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Երեւոյի մէջ է բոմանակ աշխարհը:
Պատերազմի մեղաւորներն և խաղաղութեան խեղդատուութիւնը
նրանք անմիջապէս յետոյ, իւրաքանչիւր երկիր ինչն իր մէջ ամ
փոփոխելով, սկսեալ հաշուել իր շարքն ու բարին ինչո՞ւր ենք մը
բացած էր, արդե՞ն, պիտի չհաշուեն պոլիթիկայ, որ ամենին առաջ
Ռուսիոյ և անոր հետ կապուած շարք մը ժողովուրդներու, ա-
ռանձնապէս Հայերու զուգիւր կերպս երկուք չունեց ինչո՞ւր ճանաչեցին
չապուցելու հետևանքը, եւ, ո՞րք որ փորձ կատարեցին զայն օրինա-
կելու, յանգեցաւ միւս մայրաքաղաքներուն:

Ապագէ՛ն Հնգադարեան որ թանձա խաւարի մէջ թաղուե-
ցաւ, եւ իր գալարուն անկէ ի վեր, իստային, որ սեւ շապիկ
հագաւ Մուսօյիսին ձեռքով եւ բոլորովին նոր ուղի մը բա-
նալու Քառնի տոյրորական իմաստով վարդապետութիւն մը չէր
փախի՞մ: Ժողովուրդին բոլոր կենդանի ուժերին խուրձը
կարճե՞ր, երկաստարդանքը, վերակենդանանքը պետութիւնը,
կարճե՞ց իսկական պետութիւն, միանձնամ, հոգը եւ անորդը, տի-
կանայն ուժ մը, որ վար է, ոչ թէ խաղալիք զանալի զաղաքա-
գէտներու եւ ժողովուրդն ձեռքը: Անոնք են, քանի իր բառով, Մու-
սայինի զարգացած միտքերը: Նախկին ընկերակցական շահագրգիռ
ստորակ մը չորհրդով... կարմիրներու... արձանահնդուութիւններ,
և հիմա՛ն ապիկարութիւնն, եւ յայտնուած արշաւանք մը կազմա-
կարգե՞ց, ամէն քան թափի տակ անհուռ եւ ի՞նչ խուրձ վերաշինու-
մէ՛ն նպատակի միջոցն համար: 1921է ի վեր, 800,000 սեւ շապիկներ
իշխեան իտային հասկապարտի վրայ, հեղաշեփ առիկի ծանրացե-
լով իրենց թափը, ինչպէս, որ, ապարդիւք զելով բոլոր այն տար-
րերը որ ուժ ունին, բայց զուլեւ չեն ծանր նոր իշխանութիւնն Անկա-
յորձանեղեմեան ապարդիւք մը, որ խուսափի փաշխանի տիրապե-
տութիւնն: Տարբերակով զիրք չլինած, սերունդ պարտաւորած թիւր-
քիւր անգամ ինչպէս զիկապարտեցին հաստարդներուն ձեռքը:

Օրհնակալ վարպետ ուրիշները, մանաւանդ պարտաւոր երկրի-
ները Պուլկարներ, որ Սթանբուլիցի օրով ի՞նչ տասաներ երկու
շաբաթու միջեւ, ինչնանցալ զիկապարտութեամբ մը, 1923ի ամառը
Թիֆլիսէ հողազորականներուն լուծքը, տեղը առաջով օսականա-
կան հասանք մը: Բայց, շատ անգամ, նոր իշխանութիւնը զար-
ձակ միասնեան, կտորով-փափով, շքանդ համար փաշխտ, իբրեւ
հեռան ած երկրի կարմիրները փորձեցին, որոնք երկու-երեք ան-
գամ լճօրն կը ինչուեցան եւ ձախողեցան: Դաշինքի փոփոխութիւնը
— իրապէ՛ս անձեռք փոփոխութիւն — որ տեղի ունեցաւ այս շաբ-
թու, փորձ մը է կըրքերը մերժանակ եւ երկրի խաղաղեցնելու:
այապա՛ս այն իշխանութիւնն են նոր անակնկալներ, այս անգամ՝ օրինա-
կալ տարբերու կողմէ: Այս պարագայի կը հաստատւի նոր վար-
պետ Լիպայէ՛նի ծրարիւրն այ, որ ամենին առաջ ընելու, ներսով
պիտի իջանէ 1923ին ի վեր զործուծած զաղաքական յանցանքնե-
րու ճանաչում:

Այն ճանաչում վրայ պէտք է իշխէ քեմալական Թուրքիան, որ
խաղաղեալ ազգուած է ֆրանսական ինքնափոխութեան եւ որչի-
նիկան զիկապարտութեան մեթոդներէն. Սպանիան, որ ետ զնաց
միջեւ եւ միջին դարերը, իրանը, որ իսկական պետութիւն մը դառ-
նալու փորձը իր կատարե՞ց, եւ առ այսմ նախերանգի արջալական
չեղապարտութիւն, փոխանակ վարչաձեւի: Կերտրոնեան, այս
կամ այն ձեւ վերաորոշումն, զօրացման վերին ձեւնար կատա-
լիք Յունաստան, իրկուստարովին ինչպէս, որով Յունաստան հին, Յօր.
Փանկալօր մականունն տալ:

Մէջ կտորով, պարտութեան հետեւանքները Թիֆլիսու, կամ
լամբ մանէ, որ ապաւանդ. համար, բունը հիմք իր փորձով զանապա-
րդներէ: Ողբն չունի է, ձեւերը իր փոխունի համաձայն իւրաքան-
չիւր երկրի պայմաններուն, եւ վարչիներու զարգացման: Տեղ տեղ
գտեցեր իր տապալին (Թուրքիա, Յունաստան, Պարսկաստան), ուրիշ
տեղեր իր դասման պարզ ստուեր (Պուլկարիա, Իտալիա): Կամ ի՞նչ
մեջ շարժման գլուխը (Ալբանիա): Այս բոլոր փոփոխութիւններուն
մէջ, որուն առաջնայն զիկապարտութիւնն ամենին առիկ առաջնորդ-
րուած են ապալակի հետեւանքներով, արտաքին զաղաքականու-
թեամբ: Պարագա տեղը չէ որ Մուստաֆայի միջոց կ'աղաղարէ թէ իր
արշաւը բաժնիւր չտուցաւ ընդհանուր յարցմանակն. կամ Փանկալան
պատասխանով իր մէջէ գնդապետական ինքնափոխութեան շանդը, —
միջեւ եւ Պուլկա եւ Պուլիս զարմեց: Տարբեր բացատրութեամբ, այս
բոլոր վերափոխումները պարտաւորութիւններ են վարդան համար,
— արժանապէ՛ս ազգային կրօնով, քանակ է նախաորովի:
Եւ ինչո՞ւր զարմանալ, որ փոքրեմեղ կազմելու փորձը իր կա-
պարտուն նաեւ բուն յարցման երկրներուն, օրինակ Յունաստանի
մէջ, բոլոր բունեցանքը շուարած են բազմաքան եւ յարժանու-
տաքանակներ: Առիկն Գա՛ն չունի Յունաստան, բայց շատ են անոնք
որ թափի մը կարտը իր գլխով:

Սուրբոյ ազգային շարժման
վարչիները փորձին անարդար
մեղադրանքներ ուղղելին հայ
զաղաքականութեան դէմ, զրդու-
նով կիրքեր: Տօրթ, Շահալե-
տեր, Դամասկոսի ժողովրդական
կուսակցութեան նախագահը, որ
Եգիպտոս ապաստանած էր, ար-
մերկեան թիգմիներուն պատ-
մեր է թէ, Հայերը 10,000 հոգի-
նոց քանակ մը կազմած են. Տիւր-
քիներուն դէմ հուլուռ: Նամար:
Անշուշտ Թիֆլիսի եւ Երեւանի
թիգմերը չպիտի ուշանան ար-
տաքարկն այս նշանաբան լուրը,
մասնաւոր հարգումով մը տալու
համար հայ «Նախկինափոխու-
կաններուն»: Եւնի իսկ այստեղ,
փարպիկ Սուրբական հիմունքի
տեղիագիրը եւ ներկայանկով
Մարգիսայի Իրաւունքներու խաշ-
նակութեան, իբրեւ շարքարար
եւ արտաքական շարժման թշնամի
կը ներկայացնէր Հայերը...

Սուրբոյ հայ թիգմերը բուն
բոլորների հրատարակելու այս
տեղերի ստուերուն դէմ: Պէշ-
ուրթի՛ն նոր փիւնիկը բաց նա-
մակ մը ուղղովով փարպիկ հիմու-
տէն, կը գրէ:
Հայերը ինչպարտած մեղա-
դրանքները պէտք են զրդու եւ ճշ-
տապարկութեան, որ երեւոյժ իսկ
պէտք չունեն: Անորով աշխարհի
զմեւ, որ հայ քեմիլ թիգմական
քեմիլները ճշտուակ չեն ձեռք
բարբարոսութիւնները կատա-
րելու, արքը ինկուրտ մասերու
կորստակու, կրքանակի պարձու-
լու եւ անոնց իշխողը կորցուց-
ելու: Եւնի Սուրբոյ խաղաղ կատա-
րանքին գործողներն մէջ գտա՛ւ լեգ
Նախորդիկ Հայերը:

Մեր պատմականկցը ինչկով
թէ Հայերը եւ Արարները սկիզ-
բուն ի վեր բարեկամները եղած
են, եւ միայն արին թափած՝
պատերազմի ընթացքին, կը
չարձակէ:

Հայ ազգը չի կտար թշնամի
ըլլալ Սուրբոյ ժողովրդներուն, ու
րոնք արքան անդուտե՛ն հերտա,
սիրած են զիք: Եւ միայն արմի
աղին Թիֆլիսէ արքանով վարդու-
կան օրերով:

Հայերը, նախկին զաղաքա-
տուն եւ նապակալ չունին ար երկրի
մէջ. այդ ուղղովով այն ունէ
ազգակ չեն, այս պէտք է պարզ ըլ-
լալ ձեւ համար:

«Եւ Անշուշտ-ձէտախ», Պէշ-
ուրթի՛ն խաղաղապարական օրկա-
լիք, արտաքանկով այլ բաց նա-
մակը, կ'ըսէ:
— Հայր իր սեղանի աղեցնել, որ
մաստաքական Հայերը Իսկուհ օրի
որ առկէ բարեխաճման յարաբե-
րութիւն եւ վարքանքով անձնալ
արքա ժողովրդին հետ: Ուրքն
ենք որ Հայերը ուղեկներուն ձեռ-
քը խաղաղութիւնը չեն ուղեք
մը անակալութեան դէմ, ինչպէս
չէլուած է այս լայն ծանակի
մէջ: Հայ ազգին իր մեղքները խա-
ղաղութիւն եւ երշանգութիւն:

ՅՈՒՅՅԵՐ ԻՍԿԱԳՐՔԻՐԻ ՆԱՀԱՆԳԻՆ ՄԵԶ

Տիարութիւնի կուսակային գիկոյցին համաձայն, Շէյխ Ապտիւր-
րահման զիկալին գործանակութեան եւ թէքքիներու փակումն դէմ
բարդութիւններ կատարած են, որուն հետեւանքով կարգ մը անձեր
Հայաստան գաւառական վրայ յարձակած են իտալիկները զապիւր
համար գէլգիլի վայրը գրկուած է վաշտ ար զինուոր. քուստարները
խեղները բաշուած են. հետապնդումները կը շարունակուին:

ՎԵՂՉ ԹՂԹԱԿԻՄԱՆԵՐՈՒ ԽԵՂԻՐԸ

Օրը օրին հրատարակեցին ֆրանսական կեղծ դրամներու խնդ-
րին առթիւ կատարուած ձեռքարկութիւնները: Վերջին լուրերը ար-
դէն ցոյց կուտային թէ խնդիրը բարդ կերպարարութեան չէ, այլ
բարդութեան նպատակներով սարգուած դատարանական ձեռնարկ մը:
Առային անգամ Գիւլու, 19ին Ամսթերդամի մէջ ձեռքարկուեցան Ե-
րեք շուշարարացիներ, որոնք մեծաքանակ կեղծ հապարդ (ֆրան-
սական) կը ջշէին հրապարակի վրայ. երեքս այս մասին կապեր ու-
նէին մասնա նախարարներուն եւ պետական վարչիներուն հետ եւ
անգամ էին: Մամահի զարթեցը անձնով զանգուկեղաքութեան մը:
Յունաստանի սկիզբը այս կամավարկութեան զարուստըրը ձեռքա-
կուեցաւ: Վիեննայի մէջ, երբ կը փորձըր կեղծ չէլով մը 600 մի-
լիոն քուտուն գտնէին:

Յունաստանի ոստիկանական կազմակերպութեան գոր՝ ականքները,
ուրեմն են իւրպային զանապալն կարեւոր զաղաքները,
ուր իրենց կատարած ընդմիջանց հետեւանքով զապիւրները իր բո-
լոր երեւոյթներով երեւան հետեւանք: Հաստատուեցաւ, որ բուն
գործը կամավարկութեան եւ Պուտափէշին մէջ, 30 միլիոն ֆրանք
տակու համար թուրքները փնտած են Գիւնանիոյ մէջ տապալու-
թիւնը կատարուած եւ Պուտափէշի Աշխարհապետ ինկերութեան
կեղծութիւնն մէջ, որուն Տօրթըր նախկին վարչապետ կուն թիւնի
ձեռքարկութեան, բայց յետոյ ազատ ձեռնապալն եղծարարներն
շատեր կը խոստովանէին որ իրենք առկէ հայրենակարութեան միջոցն
շարժած են քան շահամուտութեան, այսպէ՛ս շահին 100ին 40ը իրենք
կը ստանային եւ 100ին 80ը «Հունգար զարթեցնել» կը վարենէին:
Այս կազմակերպութեան նպատակն է միապատկեր թիւնահա-
տանի Հնգադարի մէջ եւ այդ կեղծ դրամները տարած են էին՝ որպէս
զի դրամ չէլգիլիային այս նպատակի իրադրմանն համար: Եթէ
այս ձեռքարկութիւնները տեղի չունենային, ամէն ինչ մանրամաս-
նորէն պարտաւորուած էր այս օրին պետական հարուած մը կա-
տարելու եւ զան բարձրացնելու համար իշխան Ապրիլիթը, որ Հուն-
գարիոյ ինքնակալ Հորթիին եւ բոլոր փորձները, թիւնահա՛տն էր:
Նախարարութիւնն ունեց հրամարած են. (ինչպէս ներքին նախարար
Ռաշուրթի) ուրիշներ Յունաստան եւ այլ տեղեր փախած են: Նոր
հրամարարներու կը սպասուէր: Պուտափէշի Ռուսիականական Տե-
տուշը Գ. Նաստիս ձեռքարկութեան: Գիւնան զօրավար Լիւտենտորթի
են մեծ դրամասան մը տնօրէնը մեղակել են նոյնպէս:

Պուտափէշի ֆրանսական գեսպան Գ. Բիշեյան խիստ զիտու-
թիւնները բրած է հունգար կառավարութեան այս խնդրին առ-
թիւ: Յունաստանի ոստիկանական գործակալներ այսմ իրենց ընդու-
թիւնները առաջ կը տանին իտալիոյ մէջ, ուր Անտեր եւ Սէլանտ ա-
տու՛ն երկու հոգի ինչու, 12—13՝ 200,000 ֆրանքի ֆրանսական
կեղծ արք մտցուցած են:

Յունաստայի արտաքին նախարարութիւնը կը ծանուցանէ թէ
հունգար կառավարութիւնը շատ չունի կեղծ դրամները գործին թէ
յանգալոր են միայն կարգ մը պաշտօնականներ, որոնք Յունաստայի
թշնամի են:

Կեղծարարները ֆրանք տպած են անոր համար այդ դրամը Լե-
նաստանի եւ Նիսիսպալաքի մէջ շատ ընկալուել է, քանի որ տարի
առաջ ֆրանսական կառավարութիւնը ձեռն քանակութեամբ դրամ
փոխ տալու ըլլալով այդ պետութիւններուն, որով կեղծարարու-
թիւնը առկէ չպիտի գարեք, եթէ անոնք Հայաստանի մէջ ալ քշելու
չալախալեին այս դրամները:

Վերջին լուրերը համաձայն, իշխան վիտրոյկրաց անուանք
երեսուն կարեւոր անձեր մասունք են, իբրեւ վիտրոյկրացի: Չորոյ կայ
թէ կապարարները ֆրանսական շինուած եւ Լիւտենտորթի կողմէ
պատմած էին: 85 գաղութի ոստիկաններ կը գործին փէշնայի քա-
նաքան թիւնիկուն մէջ եւ վարչիկանէ վարչիկան կը սպասուէր քաղա-
քախոհման անձերով ձեռքարկութեան: Բոլոր ոստիկանական ուժերը
շարժման մէջ դրամած են բանտար. բոլորովոր: Ամէն համակարգ
արքիւրած է: Ի՞նչ երեւոյթաններ հարցաքննութեան կանչուած են

1890

Եւ սահայն, այդ բոլորը կը ներ-
սասուէին ետեւ. «Երբհասաւ ժնն յի

զրուեցին՝ նկատելով այդ, իբրեւ Սուրբով չհարգութեան խախտում:

Յնայոյ — եւ աւելի աւելի էական է — խառնուի եւ Գեներալ-Գրոտ-Նոյի միջոց, գոյացած է Տաճարային թիւին, որուն տարածությունը ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Գրոտ-Նոյի կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Առաջինով, անկախիան կառավարութիւնը հանգիստ ստով կը սպասէ թուրք կառավարութեան վճարին Մենի-Բրիտանիան պատրաստ է թուրքերուն տալ որոշ հատուցումներ, նպատակաւ որ Բալ-ժաններով տրամադրելով բաւական խոշոր փոխառութիւն մը եւ Բալ-ժաններով շրջանին մէջ սքազբերով Իրազի եւ թուրքերով սահմանները:

Միւս կողմէ Սենի, Քերէնսկիի թերթը, եւ հաղորդէ հետեւեալ լուրը. — Սորենի փոսթի Պերլին թիւթակցին տեղեկութիւններուն համաձայն, իտալիական թուրք զաւթագի կիտերն մէկը, է միջին այլով, պարտաւորութիւն եւ դն խորհրդային կառավարութեան վրայ՝ ձեռք առնել լատինի վիշտներ, որպէս զի կովկասեան սահմանէն Հայերը չյարձակին թուրքերով վրայ: Այդ լուրը կը հաստատէ նաև Նոյն թերթին Պորտո թղթակցը:

ԳՅՈՒՆԹԻՒՆԸ ՍՈՒՐԻՈՑ ՄԵՋ

Պարագի հարաւակողմի տեղերը համաժողովները կը նշմարուին: Ամերիկայի եւ հնարգիւնի Սուրին Սկրաշին, եւ իսկու հրաման տալով ցած են ընդգիծանալու ճիւղաւ. զինուորներու յատկապատգումներն: Դամասկոսի Մէլլաւի թաղին մէջ Յունուար 27-ն Յունականը զինքը հնարաւորապէս ինքնին տեղի ունեցած են իսկու մէջ վարկերով մէջ պատմականները հպատակութիւն յայտնած են: Գարա եւ Լեզա տալիսին հակառակորդ են եւ ընկերակցները իրարու հետ կը կռուին: Ապստամբութեան կողմնակիցները, թիւն թիւով փորը, ձեռք զենքով կ'ազդեին միասնոր հպատակութիւն յայտնելու:

Դամասկոսի շրջանին մէջ պարենակողմեան կարաւանները պատուորն եւ շրջակային ուսուցիչ կայաններուն միջին: Հոսին հարաւակողմի պատմականները, թիւր նուագիւր. վրայ է բազմաթիւ հպատակութիւնները կը հանին ձեռքերը ճիւղներ:

ԴԱՏԵՐ ՄԻՅ ԿՐ ՔԱՐԱՐԱՆԱՆԱԼ

Սէիի արագորէն բարձրացում մեծ մասնորութեան մասնաւոր է պիտանալ շրջանները: Հանրազուտ շինութեանց նախարար Գ. աբ Մեհրի աշխի օր դիտակներ մարմին մը ընկերակցութեանը այցելելով Սէիի գանաւան կողմերը եւ աչքէ անցնող կատարածով պատմական արագորէն արշաւատարները նախարարը ձեռնադր օր վառաղին ճանաչեալ աւելի միջոց ձեռք առնուած է:

Փարիզի մէջ ցարդ որդուած են Հայ Ս. Վենի, Պերսիի քարափը եւ Ալեքիս. աբ Վերալուր: Օսթրիլիցի եւ Օրսէիի կայարաններուն միջին երկրորդականները մասամբ որդուած է. կատարածը չի բանիլ երկրակից ինքն: Քէ աբ կողմին եւ զէ աբ լայ ճան գետին երկու կողմերը կատարածով պատերը կը բարձրացունեն: Ջրանային դիտակները են Բիպիտի, Ալմայի եւ Շան օր Մարտի միջոցի կայարանները: Քէ ա ՕՍթրիլի եւ զի Վան Լու փորձի կամեալները շինուած են:

Հիտուորն մէջ կացութիւնը խիստ անքի եւ եւ կ'սխալուի օր 1894-ին պատմական աւելի մեծ ազդանքը ստալ զան:

ԼՂՂՂՂՂԻ ԿԼԻՒՆ ԿՐ ԿԱՐԱՆԱԼ

Էրրորու մէջ զիտակի դէմ ցոյց կատարող կին մը՝ յայնք Մէհ-մետ Կալիլի կը ճեղլալ Շեհ-Ռեֆէ եւս անկախութեան դատարանին կողմէ մատուան դատապարտելու եւ անցած Յորեքշաբթի օր կ'աւանդան զանքսն է:

Ինկիլիսի անկախութեան դատարանը որոշէ թուրքերով ահա-մաններն դուրս հանել թունուզից իսրայիմը, որ զիտակի դէմ ցոյցեր կազմակերպած էր:

ՎԻՄՈՐ ԳՅՈՒՆՈՒ ՄԱՐԻ

Հոկտեմբերի սկիզբին միջին Դիկտեմբերի վերջը երեք ամսուան ընթացքին լեռնային զոյգերն 655,565 ոսկիի կաւում ծախու հանուած է Պորտո մէջ: Միայն ինքային շրջանակին մէջ մատուան է 178,800 ոսկիի կաւում:

Կլմատեան գործադրութիւնը լեռնային զոյգերու տնօրէնութեան յայտնած է թէ անաւորով ծախուած լեռնային զոյգերը ճնորները եթէ ուզեն կրնան ուրիշներու փոխանցել զանեան, պայմանաւ որ օրինակաւ պայմանները լրացնեն:

ՄԵՆԵՐ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՄԼԻՆԻ Զինուորական Գերարդի ինտրուոր 1922-ին Անատուրի մէջ հիւլին բանակին ենթակուած ազգային պատմականաւոր նկատուած է Ջոր. Փրայմիլիարը եւ որոշած է պատմականաւոր տեսանքին յանձնել զայն:

Պորտո անկախական դեսպան Սըր Թոմաս Միլնի Էրի կը միկին Մուսուլի ինտրին առթիւ բանակցելու համար թուրք կառավարութեան հետ:

Լեռնային զոյգերական կուսակցութեան Փարիզի մասնաճիւղը 1670-ի դէմ 2087 ձայնով ընդունեց կառավարութեան չմասնակցելու բանաձեւը:

Վիստուի Դարուորի բորբոքած է կրկին: Արեւմտեան կողմի բերանները եռացած Լաւայի լեռները վերածուած են, ուսկից կը բարձրանայ քոչաւալ շրջի մը, 300 մետր բարձր եւ 15 մետր լայն: Շրջակային բնակչութեան համար վտանգ չկայ զին:

Պորտուի կողմի ձերբակալած են Մուկուլայի մարտադրուի եւ պարտաւորական տեղապահ Փիէր Քրուիլիցը իբրեւ միապետական եւ զաղկապաններուն հետ յարաբերութիւն մշակող:

«ՅԱՌԱՅ» ԻՆԼ ՆՈՒՒՐԻՆԸ
Հէրիցուրն Գ. Մրացական Գեներալ-Սուրին ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

ՅՈՒՆԵՍԵՐ

Հ. Յ. Ս. Լուրի կամակին ընկերակցութեան ընթացքին, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի իրարի վրայ եւ փորձ Գրոտ-Նոյի վերջում, խառնուի տարբեր պիտի ինքն Գեներալ-Սուրին կողմէն եւ պատկերային պիտի լայն տարածութիւնը զինքն է Տաճարային թիւին, խառնուի պիտի տառապան Գրոտ-Նոյի Տաճարային երկրորդին, մէջ ընկած Մերսին ու Մարսին:

Մարտի 20-ին, 17 օրուաւ, ինքնին է Գրոտ-Նոյի լուսնի ի

“HARATCH,”
 JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE
 Directeur-Propriétaire : SCHIAYARCH MISSAKIAN
 Rédaction et Administration : 208 bis, Rue Lafayette
 (Népalapour, 10 bis, rue Lafayette) PARIS (10°)
 Հիտումայն՝ Nord 57-82
 Մէքթը.— Louis Blanc klaid Jacaris
 ԲԱՄԱՆԻԿՆԵՆ
 Միտաւս եւ գաղտնիքներ 16 ֆր. 35 ֆր. 65 ֆր.
 Անգլիա և Եւրոպայում, Իտալիա 10 ֆր. 20 ֆր.
 Ամերիկա և Եւրոպայում, 3 ֆր. 5 ֆր.
 Ամերիկայի եւրոպական 50 ֆր. 90 ֆր.
 Հասցիի փոփոխութիւններ ամսը 1 ֆր. վարկի անհրաժեշտ է:

ՊՐԻՆԻՊԻՆԻՆ
13
ԵՄԵՆՈՒՄ
1926
 13 JANVIER 1926
 On reçoit des annonces en français et en arménien

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 71 Եր հրատարակութիւն ԿԻՐԱԿԻ, ՊՐԻՆԻՊԻՆԻՆ և ՈՐԻՄՈՒՄ ԳԻՆ 60 ՄԱՆԻՄ

ՀԵՏՁԻՅԵՏ ԱԻԵԼԻ ԵՍԱԿԱՆ

Բանի կը սաստիկանայ անտեսական տաճարայր, այնքան աւելի հաղորդակցիք եւ հասկանալի կը դառնան ժողովուրդներն ու վարկիները: Ի՞նչ խօսք եր, Մեն Պատերազմէն ի վեր չափազանց մանրացած է մարդկութիւնը: Արհեստը հասեցաւ. գիտելու պէս, բայց մարդիկ այնքան բռնաբարել չեղան այդ մասին, որքան կ'երեւան այսօր, երբ մերս չեղեցի, զորաւորը տկարին կոկորդիկ փարելով, եւ մէկը միւսը չեղեցի, զորաւորը տկարին կոկորդիկ փարելով, յետոյ յետոյ կ'անցնէր կացութիւն մը, որ ուղղակի դէպի «սրբազան հասարակութիւն» կ'առաջնորդէր: Այստեղ պէտք է փնտռել զգալի զանազան հասարակութիւններ, որոնք չափի, կանոնի կ'ենթարկուին երկինքի, առ հասարակ ամէն երկրի մէջ: Պատերազմէն առաջ, ապա երբ երկրորդը, որ եւ երկրի, այն անպէս չկար խմբական զարթոյն, ոչ կ'առաջնորդէր կամ անտիկութիւն՝ հարեանէ հարեան: Այսօր հարկաւորուած եւ հազար ձեւակերպութիւն կատարել, ինչ կամ պարկի երկրի երբեքայ, համարը (Ասիոյ անասունի պայմանները կը գտնեն, կ'են, ուրիշ չափ հայերինը, Հայաստան երկրայ...):

Եւ գիտ աւելին: Բնական չհամարելով դուրսուրդ փառուրդ, աւելին երկրի միջոցներ կը մտնէ ոչ միայն իրենցով, օտարին իրականութիւնը, այլ եւ թեւ որ աւելցնելով անոր փայլ: Պատահական քան թե չէ այն պայտաւրը զոր ամենէ մը ի վեր կը մտնէ (Մաթիւս, եւ ուրիշ թերթեր, բարեկամայն շեշտելով օտարականներուն վայելքը անտեսելութիւնները: Ամբողջ առաջ ուրիշ թերթ մը, նկատարելով զգալականներուն յարաճումը զարգութիւնը հարաւային գաղտնիքներուն մէջ, դիտել կուտար թէ տեղացիները կը առնեն, ինչ կըրար դիմանայ իրապարկներու, ինչերու, Ուստեղ մըցակցութիւններ եւ անասունի կ'ընտանացնելու ինչերը, — Կ'ըսեն թէ «Փոքրիկ աշխարհի կ'ընտանացնել» դարձեր եւ, եւ թէ ծրարասցին օրակալն 25,000 ֆրանք եւ չհանր օտար կ'ընտանացնէ համար Օրը օրին զանազան հարցեր յարուցանելով, բոլոր թերթերը իրար կը դիմանային մէկ խմբու վրայ, — կը թեցանային բացառիկ միջոցներ ձեռք առնել օտարականներուն հանդէպ, որովհետեւ զի միայն լիպակին, այլ եւ մասնակցին տարբերուող Ասիոյ ընդանոր բանաձեւ. մին ալ կայ, — զիւրաքանչիւր օտարականներուն ձուլումը, թէ բնակչական պատկար լրացնելու, եւ թէ խորութիւնները վերցնելու համար:

Միայն որ, բուն արհեստագիտական-բանտարանայ շրջանակներու մէջ ալ շատ օրաբար է հասարակական շեշտը: Անցիւրդ, հարեանային կըր զարմանալով կը պատմէր հետեւեալ իրողութիւնը.— Կուսակցութիւն մէջ վեց ֆրանսացի զործարարներ հետոյ կը խօսակցեն, բոլորն ալ «Իմանումս» կարգաւորով ծանկարծ, մէկը կը բացատրեն, — Կուս քան եւ որ խելոյտանական կ'ապրում է իրլայ շատ զաւակ ունենցողներուն, մենք ծրարասցին ենք, կ'զգուցինք, իսկ օտարականները ի՞նչ իրաւունք ունին օգտակար: Երեւի խեղճ զործարարը չի, զի-մի թէ օտարականներուն սեւ աշքերուն համար չի որ կ'ըլլայ պատկարական այս օգնութիւնը, ոչ ալ «սրբազանութիւն» համար, այլ ապագային անոց զաւակները ֆրանսացիներու խայտայն չէր միտքները: Վերջերս, երեւի, ժողովին մէջ, համայնաժող երեսփոխանի կը տարանք թէ ծրարական զործարարները զործ են կըրար գտնել, օտարականներ ինչուստեղով: «Եւ սակայն ծրարական մէջ ենք, եւ ֆրանսացի բանտարանները պէտք է իրենց փորը կ'առանցնեն իրենց երկրին մէջ»:

Պատերազմը աւելի միջխթական չէ ուրիշ երկրներուն մէջ: Անգլիոյ եւ եւ ազգը պայմանականութիւն մեծօրէն հանդերձ, աչք չըրա բացած է այսպէս կամ այնպէս տեղափոխուած օտարականներուն վրայ, եւ աստիճանական միջոցաւ կը հանէ, որպէս զի իրլայ թէ օտարական մը Անգլիային հարց յարեցողութիւն Գաղարկարան, հարկաւոր կը թաղանթանդանութիւն, պարբերաբար անտիկութիւններ կը տեսնէ ինքնակրօն համար, այն աստիճան, որ վերջերս հարկաւոր չափը որոշեցին արդիւնաբերական արժանապատիւ, զարգացում Ուրիշ հայաշատ երկրի մը, Սուրիան, յայտնաբերեց կ'ողգը որ հետեւան զարկականները, եւ երկրան ուրիշ երկրները ծաղկեցին...

Անկողը է ճանի, ժողովուրդները հեռոցեան աւելի նախանձուտ կը դառնան, եւ վարկիները կը շարժարդեն այս արմատաւորութիւնը, իրենց պատուաւորները ամբնցնելու համար:

ՄԵՐԱՌԱՄ

ԱՍՏՈՒՆՈՅԸ ՀՈՐԷՒ ՄԵՆ Է...
 Գրեցինք թէ Պէյրութի «Նոր Ժողովուրդ» բաց նամակ մը ուղղած է Փարիզի Արարական Կոմիտէին, հերքելով Մեքթըրի Հայերուն վերաբերուած չարազարծութիւնները եւ չին զգացումներ յայտնելով արար ժողովուրդին համար Այս առթիւ, արտասուած էինք արար թերթի մը կայծերը, որ արարական զգացումներ կը տածէր: Ուրիշ իրաւ թերթ մը, Ռէյ-է-Լի-Մու, հետեւեալ ուղարկաւ տողերը կը գրէ Նոյն բաց նամակին առթիւ.
 — «Որքան եղաք տեսնելով որ մեր ժողովուրդը վնասները զգալի ճանքին կը յայտնէ տարեկան ազգին հանդէպ, որ իր սիրուն եւ զոք բացած եւ գաղտնի չհրատարակէ, եւ երբ բոլոր ազգերը իրենց զոքերը կը փակէին անոց երեսին: Անոց անց Կիւնդը անք այս հերթը պէտք է կարծես թէ Սուրբան կըրար հոգաւորութեան եւ զուրաքանչիւր անց աշգոյն խաղի երկրի մէջ նաաստական ճան գաղթականութեան, միջոցներ հոգաւորութեան կը կարծիր: Մեր երկրին եւ անտեսութեան փայլ ծաղկող աշգոյնները միջոց չեն թողարկուր որ անտեսութեան եւ հատուկ տարանք անտեսութեան լուրերը: Հաւը իր կըրար Սուրբի մէջ եւ զաւակներուն «նաաստականութեան» մը աշգոյնով, ոչ ալ կըրար զանք շարժարդին զուրաքանչիւր հայտնաբերուող, որովհետեւ Սուրբի շարժարդներու կոկորդիկ մէջ վառ-զառնի պատուան եւ ձեռքի փուշ մեծ է իր կ'աւելուր:

Մի սոցիալ չի ներքեր շարժուող ծաղկող, անտեսութեան, եւ իր ժողովուրդին վերջ չեն հանք, լուր աշգոյնով եւ կամ փայտաբերականութեան:

Մենք զուրաքանչիւր կ'ընտանացնելու արդիւնաբերականութեան որ ամենէ մը տեսնել մեր հայ հերթական փուշ եւ ուղեցնել զանք տեղեկացնել Սուրբի ընդանոր կայծերին, ի զիտուրով: Մենք աւելի յայտնար կը գտնենք, իրենց ապագայ երեսփոխան համար, որ աւելցնէ աւելի հարգանք եւ շարժուող երկրները թարգմանանք: Որովհետեւ ինչպէս առաջ ալ լուրեր, Սուրբի ալ կըրար երկրի տարեկան իր փակեցնել իրենց վնասները շարժարդներու եւ պատահականութեան հետեւանցով: Աստուծոյ շուք մեծ է:

Պ. ԳՐԱԴԻՆ-ՊՈՒՆԵՐ

Պատերազմը անցնելով իր խմբաբաժան մէջ ընդունալով այնպէս իրենց շարժարդները յայտնի մարդուրը Գրեցինք Պէյրութին:
 Մեր բարեկամը կ'աշխատէ շարժարդին մէջ բանալի հայական ապագայներուն մէջ զայն աշխատելու, Թեման, ուր պիտի դարձանային հիմնադրամներ շարժարդ: Պ. Գրեցինք իր մէջ աւելի մարդ ընդունալու, եւրոպական եւ այլ գաղութներէ Հայեր կը դիմեն շարժարդին, աստուծոյ թողնալուն մէջ զարմանալու եւ աստուծոյ համար աւելի ծաղկող կ'ըլլայ: միջոցներ հարկաւոր ապագային եւ անապատ պիտի թեւեւանէ այլ ծաղկող:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԽՈՒՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՄԱՊԻ ՄԵԶ

Պէյրութի կը ինքազգին Յունուար 11 թուականով.—
 Երեւի Հայերի մէջ ընտրութիւններ կը կատարուին խաղաղութեան, երբ ցոյց է տեղի հասնում: Բուհարկութեան զրահանակները փակեցան: Եւրոպայից երկրի զերինները, կայանք մասն 1300 հոգիով եւ խորանակեցին դուռները: Խաղաղութիւնը վերահաստատուեց: Գիւրի որ պայմանագրու, ֆրանսացի սպայ մը վերադարձուց: Ծուցարարներէ 8 հոգի պայմանագրու: Հայերի վայրէ հրամարական տաւա: Իրեն յաղորդեց վերաբերել Սուսանի նախագահը:

Ընտրութիւնները կատարեալ խաղաղութեան տեղի ունեցան իսթանբուլում, Անտիպի եւ Գրեքիստի մէջ

Թէվիթի Ռիւշտի պէ, Թուրքիոյ արտաքին գործաւոր, Ենիկլարիկի Անգ. Մեն ժողովին մէջ տեղեկութիւններ տուաւ: Մուսուրի բանակցութիւններու եւ վերին մասին, եւ շեշտեց Անգլիոյ անհաշիւ ընթացքը: Պոլսոյ խորհրդարանը որ ի վեր լէճին ամբողջ պատմութիւնը ներկայացնել լեռնայ, զործաւոր յայտարարեց թէ արդ ան վճիղը չեղան եւ իրենց համար «Այլ» որոշումը անարմատաբանական է եւ ապրտին Սակայն, Կոր բանակցութիւններ պիտի կատարուին, իրենց հետեւանք Պ. Գրեցինք եւ լեռնային թրքական զնայանք տեսակցութեան: Ետա քան կ'առնու զանք անցկանքները անպարտաւորութեան: Եւ թուականութիւններ: Թրքական կատարութեան նպատակ է յանգնել համաձայնութեան մը որ երկու կողմերուն համար ալ զործաւոր լեռնային կ'զենէ:

Այս առթիւ, թրքական մը կը գրէ Լոնտոնէ.— Երեւի Թուրք զնայանքութիւններ չեն հասնել Պ. Գրեցինքը բարեկամական ձեռնարկին ինստուր: Անգլիոյ վարչապետը բանակցութեան հարկերով թրքական զնայանք, պարզապէս հետեւանք: Անգլիոյ Դաշնակցութեան խորհուրդին թրքականութեան: Այս վերջին ինքնայն կը անցկանք կատարութեան: Կարելին ընել, Թուրքիոյ ընդունել զարմանալու համար արտաւ լեռնայ, Անգլիոյ զաւա, Սեր Օսմին Չեմպլինը ալ արդէն փնտիւն մէջ յայտարարած է թէ իր կատարութիւնը կը փոփոխել բարեկամական յարաբերակները հաստատուել Թուրքիոյ հետ: Ենիկլարի մէջ կը կարծեն թէ, բարեկամականութեան այս ցոյցերը կ'ունեն դուռ բանալ արտաւ լեռնայ ամբողջովին վերաբերելու, միջոցներ անցկանք կատարութիւնը երբեք աշգոյնի դէմ տեսնելու չունին:

«Թայպի» կ'իմանայ թէ Թուրքիա անապարելու պէտք չի տեսնել եւ զանազան պետութեանց արմատաւորութիւնները կը շուշափէ: Կ'ըսուի թէ գերմանական կատարութիւններ պատասխանելով այլ հարցումին, յայտնած է թէ լիովին կ'ընդունի փնտիւն մէջ տրուած որոշման պարտութիւնը: Թէվիթի Ռիւշտի պէ Պէյրութի այնպիսիով, ուղեք ապագայով Սուրբիոյ զնայանքիտական չեղարծութիւնը Թուրքիոյ ուղեք եւ հասկնալու հետ: Պուշարիոյ արմատաւորութիւնը եւ այս վերջինը բացառը ապագայ յայտարարած է թէ համաձայն է արտաւ լեռնային:

ԴԱՏԱՐԱՆՆԵՐԸ ՄԻՇՏ ԿԸ ԳՈՐԾԵՆ

Ենիկլարիկի անկախութեան զատարանը տակաւին կը դառնէ Ռիւշտի, Սուրբի, Կիւրանայ, Երզրուրի եւ Սարգիս ցոյցերուն միջակեցնելու շարժարդներ: Եւ իր զատուրի նաեւ Ուղարկել ժամաւոր Մուսթաֆա Միւլլեյին եւ որդին Սամի, Ուղարկել իմանալու զործարարներ անորեն Անգլիայից Սակին եւ ընկերները, որոնք Գուրի մէջ զգուրութիւններ առաջ երբան են: Սակին հոգա յարաբերակներն ունեն Ռիւշտիցի մէջ Գուրի հոգալին դէմ ծախսէ զիւրը գրած է եւ որդէ բաւական օրինակները գրած է իրեն Անգլի Գուրի հոգալին այլ զիւրը առաջին անգամ հրատարակեալ եւ այն աւտուր, երբ ժողովին գիտութիւնները համար արեւաբերելով զիտանցի գրութիւնը ընդունանք:

Անկախութեան զատարանը անցած շարքի զանց նաեւ: Առաջ նախ Նախկին Միւլլեյին Միւլլեյին Էֆէնդին, որ ժողովուրդը կ'առաւարտութեան դէմ զգուրած է: Կ'ընտրեց արտաքին մը եւ փաթեթաւորուեց: Եւ ծաղկունք անանցնելով: Միւլլեյին Էֆէնդին իրենցական է: Թեման ունեն Ռիւշտիցի մէջ Գուրի հոգալին դէմ ծախսէ զիւրը գրած է եւ որդէ բաւական օրինակները գրած է իրեն Անգլի Գուրի հոգալին այլ զիւրը առաջին անգամ հրատարակեալ եւ այն աւտուր, երբ ժողովին գիտութիւնները համար արեւաբերելով զիտանցի գրութիւնը ընդունանք:

Լուրերու շարժանակութիւնը կարգաւ 9 էջ

Եւրոպական միւս
 թղաք (Միքրիկա,
 Նեք, Եգիպտոս,
 Եթ, Պարսկաս-
 չեքը,՝

ԱՇԽԱՏԱՒՈՐԻ ՄԸ ԲՈՂՈՔԸ

Այս նամակը ստացան ենք աշ-
ատատուրէ մը, որ կը յայտնէ
էջերէ և, սակայն իրազեկ բոլոր
դէպքերին: Գէտն ուղղութեամբ Չոկ-
գաստիրակուՅեան, բայց, ինչպէս
գրութեքքն ալ պիտի տեսնենք, կը
վերադարձնեն ինչպէս չայտատանք
իմ մեծ աւագիկ վարիչներուն
ըն հրատարակենք ամսփոփոխ, շնչե-
լով կարգ մը ծանր բացատրու-
թանք:

Գաղութի պրոնեւ, Տեւաքը
րբեմապէս կարգադրէ ձեր զինգեղան
մընը ըստ ձեր սեկիւրի ինքնինքնին
մընը իմթայն, անտահա՛մա՛ն աշխա
նանքմընը ի միմեմէ՛ն իմ դարբն
ներդէ՛ր Հայաստանը արտասահմա
ն գնումը իր բախտագործիկ կեցույթ
ներն մաս իր իմէ՛ր ապրիկներն
այո՛րց ահա Տարըն որ կը ծագէ
Իմ աղջկոյն և ներկայ Հայաստ
անի միմեմ, ապա միմե՛ն Հայաս
տանի դուռներն անտէր գիւղեակ
չարտԵ՛մահայրժամանակն եմ իմ
Հ՛ր ասոր որ անագտորներն ժտե՛կ
նախկնեմն առնէ՛ր Հ՛ր պարտԵ՛մ
բախտԵ՛մն իմ Հայաստանի
բախտը ունի ապրիկն այն Տոր
նայն իմ որ ապառ Հայաստանի
կողմի Եմնէ՛ր փառահ Հ՛ր որ Հայ
աստանի ժողովուրդը պարտաւոր
զինարեմ ընդունելու, օտար իրեր
ներն լնախաղիս իր գաղմկական եր
թալիւրնը, ընդ իմ իմ զլայտմ իմ
գաղեկն, ընդ իմ իմ քոտակ Տար
նայն մէջ Եմնուա այս անգամ պիւ
րեմ ի իմ Հայաստանը իր սեկիւր
միմեմէ՛ր ըմ արամախըն արտէ՛ր Տ
լուրի գաղմկական լնան Տանն
Տեւեա արտ սպանեց ի միմե՛ն Տան
արտապառնի ծախմիմեմը շոյնն
պիւր տունն ձերի Հայաքիմեմն
գաղմկան լնան Տարնայն, որ
պիւր իմեմ իմ գաղմպիկ մը ընդ
գաղմ իմ սեկիւրները Տանն, ընդ
միմեմար յ՛ր

Յարգելի պարոններ, սին յոյր
 եւ եւ շաւի հաստատեցորդ իմ
 րեւմե՛ք. օրհնելու իմ աղջնիկ
 զս. ր խոտաւայեղ էրայուն եւ Յուն
 անը 10,000 արժեքի անկերու
 նիկ շաւ յաստան եւ արժեքեւ ան
 արտասանելի թմարն անկերու
 իմ. արք մարտի 20-ին Երեւն քա
 ռմի քաղաք. հաղթի երեւ չարս հաղ
 օղովմիւններն իմին քրդաւորս
 նու անկերու ունեցորդ. այն այ քա
 խովքի ի ԿՅՄԵԴԻ զիսպաղ ըլսաւ
 իմի միշտ անվան շարքի ան
 երդովմիւնը. շաւ տեղ պիտի ան
 թաւաւաւաւ շար Կիւրապե ԾՅՄԻ
 շաւ յաստանում շարքի որ քաւ շաւ
 քաղաքներուն Եստիկորդ. յաւ
 քաղաքումը շարք Եստիկորդ խա
 ր զեւրժ. Եստիկորդ Եստիկորդ
 Եստիկորդ երբ անկերու շաւ
 անկեր Եստիկորդ տաւը Եստիկ
 հաւաք, արտաւանքիւնը Եստիկորդ
 Եստիկորդ եւ Եստիկորդ Եստիկորդ
 Եստիկորդ երկրորդ Եստիկորդ
 Եստիկորդ Եստիկորդ եւ որ Կիւրա
 յաստանում իմ, որ իմ Եստիկոր
 իմ Եստիկոր հաւաքով իմ զուգ. եւ
 արտաւանք Եստիկորդ Եստիկոր
 Եստիկոր Եստիկոր իմ Եստիկոր
 եւ շաւ յաստան զ Եստիկորդ. Ես
 Եստիկորդ իմ զիւրաւաւաւ
 տեղի Ե.

Իհա այս ամսոյ իմանա
մէկտեղ գաղութահայտ իմինը
կրնար հաւատալ ձեր պոռոտախոս
[Իմնեքուն եւ սուս «Բէքլաւ»]

բռն, թէ զուգ իսկապէս գաղութ
տեղաբնակներու մասին անկեղծ իրող
ձեռն էք, եւ չի կրնալ Տաւադատը
Իսկ թէ գտադիրը Հայաստան
զիցող բուն պատճառն եղբորդը չէ
որովհետեւ արտաստան իմ լուսին
մէջի բնիկներն որ Բաղլարն Տաւա
Հայաստանը որ սխալած չեմ
Ըրեւում. անմեղ արեւն որ զուգ է
Իրեւնի բարեբակները իմ ծանօտը,
Դոյնի իսկ ձեռն փառաշէնի իմունքն
Եւ արդէն իմ բնիկները, միշտն, ա
գետ Հայաստանի Տանդից որ ոչ
համար իմ իմըն չունին, ինչ որ մէ
շուն իսկ ձեռն թուշը Հայկական
Երկրի խաչմերուկները, արեւը իմ էր
Մանրին, ձեռն կոտորել կը շարին,
Իրեւնից Գրգիւրն ձեռն կտուր
Ետեւեւն իմ փառն, մի միայն իմ
Տամարն որ Հայաստան տունն
Դաւադատուն իմ իմըն Դրամից արը
Իմից աւազ որ անմեղ
Հրեւի միայնակն արեւն յուսակներ
Գտնուց զիբերն Այլ թէ ինչն
Աշխատատեղուն իմ իմն կոտորիտ
Իրեւնի ըլլաւ Գեղն Հայ աշխա
տեղերն ալն անուն կոտորիտն
Իրեւնից ըլլաւ, Իր լուսինակն ձեռ
Իրին, Եւ Հայաստան Գրգիւրն
Հաբ իրեմից արտաքին Եւ Տոգա
տաճանակուն իմ իրող, մէջ ինքեւ
Եւ անկերս իմին

Միջին դարեր փոխառն էք հ
տարաւոր մէջ գտաք շէկքեր որ 15
միւսականքն զառնէր զեւրոս հ
շաւր իր հրաշաքս թշնաման զ
գած գաւառմանորն 11րդ կ
միւսականքն տաճնեմով կոնանկն հ
ռաւանդով լեւոնքի հայ քանաւ
նա յուսանաւ տակաւնաւ արեւ
նառնի կարաւ, եւ գառնաւ ինք
միւսականքն որ քաղ ք քմերկան
հրա ճաղաղաղ աղաւթն եւ որ
գէ Մովսէսիւն յի ալըն մանեկ,
հաւատարմեմով գառնաւ, եւ
պաշտմանը չա յառանգն մէջ հ
տաւա հիմնաւ վաւս զգրուին տ
ամենաւն
գրուելով եւ արալեւմտին արալեւ
եւ քառասունեւ իւրաքանչիւր
սոր ձեր իմաթի յորդը դառն
Սարտապագատի ճահճանեւն վ
որով իմաթի կ'ուզէք գաղտնե
յա լինիլ ինք իմաթիս յի տ
միւսականքն լինիլ ճալատան
կաղաւթի կ'ախալանք ճալոր հ
գիտա եւ բազմ արեւն իւր

[illegible]

Նույն Տառախարակային յեղափոխման պատգույն իր մեջ նույն ժամանակ Տառաք. ե. որովհետև Վերակալության հիման էլ են յիտույտանելով պարտաւ երես շուրջից Հայ տառեր մանրեւ. այս անգամ էլ զպատկալութիւնները լարելու եւ յաստատելու հարպից զարմանալու Տառափոխ իւր յաղորդակց զգուհամբն. եւ անգամ շուրջը Լուրդակ բանաբանութեւ մեջ մանրեւ եւ Տայ նախից էւմ իւր մեղքը վերաբարել զառամանութեան յիտույտանելու խորապակելու Տամար Հայտապատկալութեւն մինչեւ որ յաղկուց. բաժնի ինկապոյ պէս անգամ Տառափոխ իւր յառջ պարտաւարելու ժողովորդին. եւ լույս իմանց որ որ տառանութեւն Տայ ժողովորդը պատմապաշտան սեւ էր իրան մէջը արմատաւ լինելու

Բիւրաւոր նահատակներու ա
արդիւնքի շնորհիւ ապրեցէք.
մեզ մի խաբէք:
Թովմէս ՏՈՒՄԸՆԵԱ
Մարտէյլ Հաքարի գործար

ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ
ՃԱՄԲՈՒՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ

ԳԱՅՈՒՆԱՏՅԱՆ ՔՆՈՂՅ. ՓՈՒՂՈՂԷ,
կոր պարսկական եւ իսլամական
տներ յետոյ, վերադառնաւ ախար
մարտեանն. կէս որդ յետոյ ի
3-30ին, Ժառանգ մէջ, օրհարար
նալով ՝ Դոն թեմական Խորհուրդ
գրեւոր Կոնստանդնուպոլսի ինկի
2- Հոգաւորութիւնի մէջ կապով
բացատր կամ նոր ընտրութիւն
Դիւթալի էին 42 անդամներ
Եւստակիոս Գ. Սահակեան
գովը բացառել յայտարարելով
զից որ նախագահ կապուած չ
լուարձանիլ. Հաւարար Գ. Սահակ
բացառել Գովըը, սակայն որ եւ
սեկեղ չընենալով Շահուքը 2
ընտրութիւն մէջ անպանեցու
տրուելեան մասին, յարարը
տեղ նոր ընտրութիւն կարաւ
փոխանել յի. 11 Տղի ընտրել
առաջարկը անցնալ միաձայն լինել
եւ ընտրութիւն Գ. Սահակ
եան, 2- չկապուել Գաւառ մեծ
բամ Թեքեան, Եւթմանեւ Գ
եան, Մ. Ջալար Կապան, Դ. Շա
ճեան, Կ. Իւրիկեան, որ Թա
Դաւալ Կապանու, Եւթուլ թալ
Եւթուլ Եւթուլեան

Եթե լաւ ընտրութիւն չէր
 բլլար շին ու նոր գաղութը
 առեցան ապ կազմի մէջ դարձոյ
 առ եկեղեցական Հաստատ
 ածելով առեւտրեցան, եւ նոր շուք
 եւ ձուլեցան երգաշնակ պարունեն
 ինչ որ իրական օգտուններ կ'ապ
 թողար

Ըյա ընտանի խիւղը միւս
առաւելի քաւելի էր արայ քաւ
աւ միտարի, եւ իր արայի քաւ
նազնայնացնելու աշխատի Արտի
տիւրդ անօրոյն լինան մէջ ծա
նալի կ'ոչ առաւելի կ'անելու
դասուրի արտի խիւղը հանձն
դրած էր, որ ոչ միայն մեք
լը կրտաման Տօմարի մէջ
լիքիցն էր, այլ եւ յարմար
խաղի յարաբանէ, փոփոխան
գտնական ընելու քաւելու դէպ
քաւելու խիւղը

Ճիշդ աւս տեսակներն

Երախտիոյ զաղծ. Ընդ Ժ
 Փարիզէն զրկուած Երախտի
 Եւսեփէր յոյն յանձնախումբի
 Կառնուած Վ. Պ. Վ. Զաքարի
 Ե. Բարսեղիան, որոցմէ Լեւոն
 Եւսեփէր անձն զաւրիաքնան, Ե.
 յանձնան, որոցմէ զի զաւր
 Եւսեփէր անձն արդի ըմբռն
 Եւսեփէր, կարճ խօսքով աշխատ
 Եւսեփէր անձն անկախ ըմբռն

Գնական է որ Գաղթը. ծ
 դիտարկ մեյա իրեն դերքին մեյ
 տայ Գործերուն, որպէս ինչ վեր
 Ե. Թարգմանիս այլ Բնի քանի
 Մարտ Ընմացքին ձեռնարկէ
 Եւ առաւելուն կամ երեսփոխանակ
 ղովի ընտրութեան, որինաւոր
 Դովոդ պալար օրհանանք ստե
 Նամարու ԷԼԷԶԵՐԻ

2016 ՆԻՐ ԳԱՒԱՌՆԻՔԷՆ

ՀԱՆՐԷՍ ՄԸ ՏԷՍԻՆԻ Մ

[illegible]

Զախ հրաշխուեցաւ քա
 պետեան որ շատ գովեստով
 թե Տաշիւնսկիցն եղաւ պա
 ժախ եւ աշխատասիրութեան
 սիրոյ Պաւլոս շատ յիշար
 հիմա ինչպէս առողջ էջ
 թիշխանութեան որ շատ
 բնաւ յատեղաւ Պաւլոս ի հին
 գեւա եկեալ ամախ եւ որ գործի
 է, ֆրանսերեն եւ Տաշիւնս
 արտաստեալութենք եւ մա
 յեր կատարել տուաւ պարհի

Լժովի Ազգ. տիկնոջ հետ
 ձապակ. Գ. Գրգորյան Քրտ.
 ուղեքի մեկ հարսանիք, չնոր՝
 թիմն յայտնելով հրամանա-
 իր քույրները լայն աշխու-
 քախառն ժողովուրդի անցնու-
 քանքուր յորդան ու չորհն՝
 թիմն յայտնելով թևերին հե-
 տիկողորդներ Ես.կախան չին
 արժեքով պարզեցին ու երբ թիմն
 երգեր, բուռն ծախեր խելովով
 քանախառն Գր. Կ. Զավակի
 շինական գլուխին նստալու
 թիմը, որպեսզի կարենան

[illegible]

^{ազԷ.} ՔԻՒՐՏԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Ա

Քաղաքը Եղեռնի շաղախում
գրե լին հիբուրաբե մեծ
բնակիչ Արագածի շուրջը
մտնաորայի կը քաղաքի անա
հատիկները Ենմեծ տեսեալով
Հալեթ ալ տարի լաւագոյն
ստեղծեալու տալը զգալալով
է ալ տարի ճարտի մէկ հատ
նաւաւ է ճիգաւորները ահա
լինալի կը սպասեմ գարնան
Հալաթի ճի հանել իրենց կաթ
Անուանալի իր զուտեալով
բազործարարուն, որ մտաւր կ'
մեծ գարի պիտի տայ զին
սեղան զարգացալով

Քիւրտեղու մէկ մասը
կ'երթայ եւ կը պարազի
թեմամբ. ցանկալի է որ Հայ
մէջ բացուող գործարաններ
տեղ տրուի նաեւ քիւրտե
կ իտիններուն

Թ իմ արժանի տեսակէտով

աշխատանքը եւ կատարուած է
եւ 11 պարզ, ուր Կուսակա-
նքի խմբակները բաց ցուցադրա-
յարժար շին եւ կամ կա-
պակներն ապակի եւ ճարտ-
վածքն փրկուցանող տեսակներ
գիւղերը կը գտնուին անմա-
վիշակի մեր գիւղերը շուրջի
30-40 Կմ վարտ կարել իրեն
ապաւր. Տաւարի ԲՔԳԿ-ի
ուրիշ ուժեղ շինարարական
ուսի ղեկավար գլուխ թաղանթ
եւ կուգէ իր ձեռքն ստանի
իշխանութիւնը ԿՆՏրաքտեմ
պատասխան Լոստաւի աշ-
քար, որպէսզի չգտաւորներ
գտնուցի իր խնամ կաշններ
աշխ. ինչպէս տակաւ

முன்

နယ်-
၁။ ဘုရား၊ ဖခင်၊ မိဘ

[illegible]

uncl. fr.

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵ
Կը խնդրենք դա
թղթակիցներէն՝ իրենց
անցուղարձեքը հաղոր
ՕՐԻՆ, որպէս զի իրենց
թիւը չկ'որսնցնեն:

Ինքնագիր ՆԱԽԸՐ ՄԻՍԻՔԻԱՆ
որում անունայն պէտք է ուղղել դրամական ամեն առաքում:

Հյուսիսային Nord 57-82

Մեքսիկո — Louis Blanc կամ Jaurès

Փրժանոս և զարգացում 16 ֆր. 35 ֆր. 65 ֆր.

Անյիլիս և Երկաթագետ, Դրան 10 Է. 20 Է.

Ամերիկա — 3 Գ. 5 Գ.

Ռեդիկ Երկաթագետ — 50 ֆր. 80 ֆր.

Հասցեի փոփոխումն ցամաք 1 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 73

Կր հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ. ՉՈՐԻՔԻՆԱԲԹԻ և ՈՒՐԱԲԹ

ԳԻՆ 40 ԱՆԵԳԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕԲԸ

ԱՓՍՈՍ ԱՆԵՐ ԽԵԼՔԻՆ ՈՒ ԽՂՃԻՆ

Շրեանոր փրփրելն է նորէն, որովհետեւ իրենց երեսին տուած էրք թէ ալ չարք էինքնին, անդադար ունեցնելով, փառասանելով ուսումնորք բարեկամութեան և զորակցութեան բարիքները թակարդ մէջ բռնուած ճնշողիկ մը պէս, ան թիչ թիչ կը զարնուի. և կը թափէ իր խնամատեան բոլոր զոհարները, որոնք ոչինչ կ'ապացուցանեն, զոհարատարար:

Շարքիկ է ճնշողիկ մը չար անիւնք ըլլալ, բայց դժուար է անոր պէս անմեղ երեսալ Մէլեոյիկն է պատմութիւնը.— հինգ տարւան անիւնք, ոչ թէ հին հին դարուց յիշատակալ:

Փողոցի անցորդն ալ գիտէ որ, քանի՜ խորհրդային իշխանութիւնը կողք կողքի կը կենալ պէլերու եւ փայնանքու, շարքարար ինչու եւ անարտուներու, քանակին հետ, այնքան կը տուէ հայ ժողովուրդը, եւ պիտի տուէ անպակին, ու չարաչար իտք է զուր տուտինքը կը ձեռնադը, ձեր խելքը մաքուր չէ: Եւ, այս իրողութեան համար, մենք պարզապէս կ'աղաքատիւք ձեր վրայ: Իսկ ձեր քիւնը կը խորան ձեր եղբայրակիներն ու զինակիները, քէմալը ու ընկիւնները Անտոյ շատ լաւ սերտած են ձեր տուած դատիւր, այն աստիճան որ, 1920ին, երբ թրքական բանակը Հայաստանի վրայ կը բռնէր, կը յայտարարէին թէ իրենց կողքը հայ ժողովուրդին դէմ չէ, այս լիաշխատեալներուն դէմ եւ իրր այլ, Կարապետ անկուլին յետոյ, Երիտէկն մինչեւ կարգին, եղբայրարար կողորդելին ուժ հազար Հայեր, աշխատաւորներ եւ զինուորացիներ: Ասոր համար է որ, մինչեւ այսօր եւ, թուրքներ անու զողով կը հարցնեն թէ ի՞նչ պիտի ըլլայ իրենց վիճակը, եթէ խորհրդային Միութիւնը տապալուի, կամ Եւրոպայ կողմէ անցնի: Անպէս է, արձանալ, որ թուրք թիրիքները կը բռնեն, սոր ճիշդիւրով, «Միութիւնը իշխողը արաբական Պետութեանց Միութիւնը եւ ան իր ասիա եւ ազգութեան ինչ անքի կ'այսցուց իւր թուրքը եւ անք ձեռք ձեռք տուած են»: Կամ, «Թուրքիա եւ Ռուսիա կը յարգեն ամէն ազգուն իրաւունքները եւ անոնց պաշտպանն են: Դուք պատիւն կը ստիճէ այս վիճակը, մենք ի խորոցը ստիճէ կ'որոշանք ձեր քառապար միատեսակն քրայ:

1920ի զարման, երբ տալկան լիցկուոր տեղեկութիւններ կային ուսումնորք զինակցութեան մասին, եւ ինկիւններ թիրիքներ զարտադրել կը հանգիստ Պոլսը, «Հաքիմիլիթ Միլիտէր» կը հրատարակէ մէլիքներին հաշիւարար ծանակը՝ ուղղուած Մուսթաֆա քէմալին, նամակ մը ուր յետադիական վարիչը ուղղուելով թուրք պաշտպանակն շարժուել, կը շեշտուր թէ Մուսկուս եւ ինկիւններ միւսներն զապաշտպանութեան կը հետեւին, միւսներն ծրարէր կը հետապնդեն: Այն ատեն, իրրեւ պատասխան հետաքրքրի խորքաբանը, ձեր մտերմիկները կը հերքէին ամէն բան, եւ կը յայտնէին թէ Անգլիացիները, Կոմիտսի պաշտպանութիւնը, «Փրափտալի կիծ տպաւորութիւնը հրատարակած են, եւ անոր մէջ տպած են այդ օտու լուրերը...» Հարկ եղաւ, սպասել որ դէպքերը պարզեն իրաւանութիւնը եւ հրատարակուի 1921 Մարտ 16ի զաշխադրել Անուշուր 1925 Դիսու. 17ի զաշխադրել կատակներ մասերին ալ այդ կարգի տեսուել են, եւ նոր աղետներ պէտք են, ճշմարտութիւնը երեսուն հանկուս համար:

Բայց, թողուք անցեալը եւ իտսխնք օրդուան վիճակին վրայ: Իսկ եղբայրները էք հայ ժողովուրդը ինքիճեմունքին հետ, եւ խաղը բոլք չէք տար անմեղ հասցնել Միտրով խորհրդային Հայաստանի մասին մէջ, մենք իր ԳՈՒՐ կը փնտրուիք որ եւ անխորհ, որ Ե և Է և ասարակ լուր՝ Թուրքիոյ մէջ կատարուած հարստարարութեանց մասին: Դուք աւելի հաւատարմի էք ինկիւններին, քան մեր նա պատկանուած պատկանու պապիւր, ամբարաններն ու պարտորքները: Գողը Ալիին Արդ, ո՛րն են այս թակակները՝ եղբայրակցութեան և զինակցութեան բարիքները: Մասնամանրու տպաւորութիւնը՝ լուր.— բայց ոչ թաւաւար արժանիք մը չունիք ասոր մէջ: Ցալթիականը աւարդալիս քանու ինչ որ կ'ուրիւր, մինչեւ ինկ Ամբի տարեկանը՝ անմիտակ քաղաքներ համար Ամբի տառալ ալ, ինչպէս ամէն յետոյ, յալթիականը կը զործէ ասանարձակ, կ'արտաքօնէ, կը յալթիական, կը ճնշէ, բարոյաբան եւ նիւթական ոչնչացնելով իր թիւթին տակ մնացած հայութիւնը: Ո՞ր է ձեր դիրքը, այս չարքները չարկաւորներ, ինչ ոչ խաղաղութիւն համար: Ուրիշ ասան ալ բան մը, — մեր պիտի զրնէ զրնէ, ժամա մը պարտ չնիւնել հրաման կ'անուրի, ինչակ շփուլի, Դուք աւելի կ'ընէք, — եղբոր ճանճեպ զիկատար,— կը ստալք զարհիւնուրուն տղան: Իսկ արդիւնքը...

Ախտս ձեր խելքին եւ խղճին:

ՄԵՏՈՒՆ

ՄԱՌՏ, ԼՈՒՐԵՐ

Բազուրի «Կոմունիստ» Թերթը, «Որքան Անկիւն յով Բի Անդրկենդգործկոմի եւ Բաղխորի» իր Նիկոնեմբը 27ի թիւին մէջ, տակն տակ կը քաղաքակէ հետեւեալ երկուց լուրերը, քաղաքի եւ թիւթիկներինը.—

Ջրաբերիլ գաւառում ձմեռը սկսել է Բոլոր անասունները աղաչել մտել են գոլերը: Ջրաց, աղի է կերել պահապանութիւն, եթէ կատարավորութիւնը օգնութեան չէ հասնի, անասունների մեծ մասը սամի գոլ կը դառնան:

Ջալքըր (Նաբարդ) գիւղի բնակիչները անդրդալակ երկրաբաններ է նրանց այդ աշխատանքներին մեծապէս փառանք է զործիքների պակասը: Ձիալ գոլներ, քան, մաքաղ, զերմանի կաշուի:

Շահումանի գիւղում լուս է ընկել զի նոր դրացը — Անի Արդաւանով, նա գիւղացիների շատ է ներգաւ: Նրա անասունները տարբեր, անհասցում են գիւղացիների արտերն ու արդիւնքներ հետեւի: Նախորդ է ու սպանում են Նախագահը նրա տառնը ստեղծ չի կուրդանում: Գիւղացիք լիքնուր ինչպէս ապաստուեն նրանցին:

Փիփի գիւղում (Փանակ) ապրում է Միտան անտուրով մը շահուտ: Նա զրազում է եղբորը որդի: Երեսուն տարեկան ու ձիեր անտուրով ու փանակով: Ըստ յաճախ ձին կամ եղը աման գերեզմոր բերում փանակում է գիւղացիների վրայ 100—120 բուրդով, քանք էր քանի շարքից յետոյ անտուրով են: Գիւղացիք մուտ են ձեռքերը ծռցի:

Մտաւտ Փանակ, գիւղացի հար ու քորք գիւղացի են լիւնում հարեան թուրք գիւղը սիրելու: Գիւղու ճանապարհներն քանք առաւել աւաղաները կարելով, սպանում են օրն իր, որդու եւ և տաւում 100 բուրդի փոր:

Եւ տակաւին կ'ընեն թէ արտասաններին թիրիքներ սուտ լուրեր կը հրատարակեն խորքային դրախտի մասին:

ԱՆԻՍԱՍԻՐԻ ՄԱԿԱՆԵՐ

Կանայէն իզել, կը գրն մեղի — Յուտաւոր Յին տարեկար Փախըրքը քր Ֆրանսիս տաղաքի գործարարներն մէջ աշխատող նալ բանուորներին երէ նոյն արիւնք են չարիպագետ: Մեքանիքը ինչպէս զարմանալով եւ հետեւեալով անհիշ լաւիտի մը տեղի կ'անձնալ: Պարզանքներին յանգի շաղաքը Մեքանիք կուրծնէ Նարուած մը տաւալով գիւղեկ կը փութի, եւ անմիջեալէն կ'արեւմտացի կը փութարար, ուր կ'արեւմտ գաւթ մէջ կը փոխեն, եւ Ֆրանսիկ հաւե խորքերը: Լեւան Յուտաւորներ եւ արեւմտ լաւարով Փախարարներ Անտուրներ կը մասնաւոր վերէ մաքու կործնեն, ձեռք քերիւր համար, իսկ երկրորդին վերքը անդադարէ չիւրաւոր:

ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ԸՆԿԵԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ

Հայագիտական Ընկերութեան (Société des Etudes Arméniennes) տարեկան ժողովը տեղի ունեցաւ Ուրքաթ օր, 15 Յունուար, ժամը 5ին, Արեւիկան կենդանի լիցուններու վարժարանի ամբիթատորներն մէջ: Ընկերութեան նախագահ թիւթանդալտ Պ. Շալ Տիլի երկու կողմերը Նաւաւ էին Հայագետ Պ. Մէլլի, Քրանա, Institut անդադուր եւ Պ. Յրէսէր Մաղէր, Արեւիկան լիցուններու վարժարանին հայերէնի ուսուցիչը:

Նախագահ իր բացման ճառին մէջ տարուան ընթացքին մեղնող անդաւաններուն (որոնց մէջ նաեւ արքայ Տրլարիւ) դրստատարները բաւա յետոյ յայտ յայտնել որ Ընկերութեան նիւթական միջոցները շատ խոնք ըլլալուն պատճառաւ, կարելի չէ եղած իրենց օրակին (Revue des Etudes Arméniennes) 1925ի թիւերը ժամանակին լոյս ընծայել եւ կոչ ուղղել որ Հայերք աւելի եռանդով օգնեն այս ձեռնարկին:

Պ. Մէլլի, նոյն ցաւը վեր հանել եւ յայտնել թէ, միւսի կարեւոր գործեր կան հրատարակուիլիք օր, Ենթին կողորդակն մասին), ասկան տպագրութեան համար դրամ չկայ: Ազգային տպարանն ալ ապաքիլի զործ չընք:

Պ. Յրէսէրը Մաղէր անցեալ ամառ Ֆրանսայի կըթական Նախարարութեան կողմէ Լիւնաւան դրուած էր՝ տեղւոյն հին Հայերուն մասին ուսումնասիրութիւն կատարելու համար: Իր այս խիտը հետաքրքրական ուսումնասիրութեան ամբիթուրը կարգալ: Յետոյ տաքթ, Վ. Թորգոման ներկայացուց կարեւոր աշխատութիւն մը՝ իրիկինս թաղապարութեան բժշկական եւ անողջապահական պատմութեան մասին:

Փանակալան Մալթի խան Ներսիսեան կարգալ տարեկան հաշուելիքը, որմէ կ'երեսալ որ 1924ին մնացած է 7,553 ֆրանք, 10 ս, անդամակնարիկէ հետոյ՝ 6,745,25, հրատարակել Պ. Փ. Կեթիկէրէ ստացումը՝ 3,354,05, Քրանական գիտական ընկէ՝ 3200, դրաման տուիլ՝ 161: Մալթի ազգ. տպարանին՝ 15,838 ֆրանք, Ղրլաւ բերեակներն են՝ 280,55, զրանսիկին ծախք 275,85, մտուրի պատրաստ՝ 619: Ընդհ. գումար՝ 17,013,40:

Պաշտօնակներու յայրը

Այսօր Կիրակի պաշտօնակներ մեծ ցոյց էր պիտի կատարեն Երեսիլ, ժողովի չնքնիլ զինքը, Փոքրօրդի հրապարակի վրայ: Պաշտօնակներու Արեւմտականական Միութիւնները հրապարակային կոչ կ'ուղղէին իրենց անդամներուն, որպէս զի խմբովին զան մասնակցին ջոյցին զաշտակները կ'ընեն թէ, ապարտուր հնգապատիկ քրած է 1914ի վրայ, մինչ անականները երեք անգամ միայն աւելցան: Եւ հրատարակութիւնը անցած արտ խոստանքները կը աւելցնէ ամառ կաննիւրը, սակայն Երեսիլ, ժողովի չի հաւանել, պիտուէ հաւատարակելուր համար: Յոյքը ուղղուած է մասնաւորաբար երեսիլիսան ներքն ղէմ:

Մարտիկոյ, Արի, Նանթի, Անտի, Պրէսի եւ Սթրապուրիկ մէջ ալ պաշտօնակները մեծ ցոյցեր պիտի կատարեն: Պետական պաշտօնակները ընդհանուր թիւն է 400,000, 55,000 ալ օգնական պաշտօնակներ կան, պետական ճարտարաբանութիւնը (վաստի, ծիախտի, լույսիլ, զրանսիկ) մէջ կ'աշխատին 100,000 բանուորներ, երկաթուղիներու մէջ 450,000 հոգի:

Փոքիկ Ոստիկանական Տեսչութիւնը նկատելով որ պաշտօնակներու յայրքը պիտի մասնակցին նաեւ տար տարբեր եւ հաւանաբար խողովի թիւթները պիտի ծաղկն, որոշեց արգելիլ ջոյքը:

Միայն որ, երեսիլիանները նոյն վերաբերում ջոյք չեն տար իրենց անականներուն համար: Ներկայիս իւրաքանչիւր երեսիլիսան տարեկան 27,000 ֆրանք կը ստանայ: Ապրուստի քրոթիւքը մէջ բերելով, Երեսիլ, ժողովի հաշուապետներն յանձնարողով որ աշիլ քրանան նիւստին մէջ որոշեց այդ գումարը 40,000 ֆրանքի բարձրացնելու նոյն թիւթակը կը ստանան նաեւ: Պետական ինքնօրդի անդաւաններ:

Իրազի մեծ նոր յարկապիլ

Պաղտատի մէջ համաժամանցի մը կընդգրաւ, անդալաղի մարգպանին փոխարինող Պ. Պուրիկին եւ Իրազի վարչական Ապրիլ Մուսիկէն ի Սատուրն միջին, 25 տարի պայմանագրով: Նոր հաւամանալալիքը պիտի վաճառեցուի Միշագաղի ինքնօրդի ինքնօրդի կողմէ եւ պիտի հրատարակուի օրն օրէն: Ի հարկին այս համաժամանալիքը պիտի նորոգուի ամէն չորս տարին անգամ մը:

(Լուրերու շարունակութիւն կարգալ Կ. 52)

ՖԻԼՆՍԻ ԵՒ ՕՏԱՐԱԿԱՆՆԵՐԸ

Ի Ն Զ Ո՛Ւ Մ Տ Ա Ն Ո Գ Ե Ն

Օտարականներու ներգաղթի իրեն-
դիրքը հրառայող հանգամանք կը ստա-
նայ Գրանտայի համար, ինչ հետե-
ւանքներով՝ որոնք ամենէն ուշադրաբ-
արէի ներկայիս, հիւանդանոցներու
իւնոյր մէ օտար հիւանդներով:

Թե ինչն օտարականներն զրամ
 զայդ համարեալն — այդ ասին կան
 իրարայ իր օրինակսն տրամադր
 թիւաներն 1851 Օգոստ. 7ի օրէնքին
 ստանալն յազատեալ իւր տրամաբեր
 իր հին տնդադր մտնող բոլոր օտարա-
 ւանները ձգի ինտանձ տնտանս Եւ-
 տուպու իւր օրին օրինքին զարտա-
 րիցինն որ օտար հիւանդիք մէ համար
 եղանք ծախքերը հնար կեանք պարտա-
 վարքն զանձինն անոր պատմանս
 զից օտաւ լինեն եւ կամ համարեալն
 զընթացանքն մէջ ինչն անգամ տեղի

րոտ, թէ արարարարուն ետտան եւ թէ մտան արտ. երբայր որման արտն արտնքն տու Տամար 2 եւեռն աշխարհաւորտան ե ոչ միան ներգաղթը պարտնելու, ալլ ե զաք զիւրացնեալ եւ կապտահեղաբու, մեկ կողմէ պարտել Տամար ստաբելու մտաւոր, նիւթանան եւ քիթ, քանի ու տերն եւ միւս կողմէ Տեղաշնտեհն ապող լնուկութան արտ լնելուն Տամար ձուլումով

Երբ, եկ որ ստաբելուն նիւթանան, քիթի քանի եւ քաղաքային

[illegible]

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՖԱՆՓԱՌ-
ՓԱՐԻԶԻ ՄԻԶ

Ո՛հայ, սաւա յի, հայ շուռացաւ
մ'ըրի կրօրիւք: Գարձեալս ճօ՛ղ ընդն
գոր յաճախեալս ցօնքերուն: Անկէն, ազ-
գայութիւն, դաւաճեալն, յստեանն էի վրի,
սա՛նքն էի վար, ծառերուն գարտու-
նն, ալ յծեալեմբուն Լեւոնէն, վա յրի
նըստմիկներուն առկէկէն, շունքն
աշխիւնեցուն: Անկէն, դիտարու-
նեալս եւ իրականութեանց մէջէն,
ճիւղ մը ընդ կ'ըրգէ:

իր փայտե զատակներով
 խմբերը փակ, որ ուշ
 հեք պարտաշա-
 րուած է մեզից: Եւ Տասնորոց անձանքի
 տարր տարր պէտ տալով անոնց
 իր լաւան, ինչ զուլմի լաւանք երեքը
 ժգոյն եւ պրօնով մը կոյ զնքձի
 էջիկեր, երանքիցը փոքրն ինչ
 աղլիկին, ճախփախ քրտնիք, փոքրին
 ճախփախ, կուրպի պէտ եւ Տարի կուր-
 քին վրայ, աղքատն վրայ ի պոտու-
 ին խալովով, կոտոր լինին Տրտ-
 րի, շարժման, քրտնիք, կոտոր-
 քին ուղիք վրայ էնշաղու, ձեռքը
 ճախփախին, ծառայողն առ քննէ իր մեքը
 փնտռողն է պարտ, պարտեան շնոր-

Վիճակին առջև Գեր ազգային օրինակ բաժնեգիրն բալոր հանդիսա-
կանն իրարն

Քարտը կը ներկայացնէր Խաբ
մեղոյ—Մէլրէ քաղաքը Տիւսիտա-
յին կողմէն եւ չորս անկիւնները՝
Խարբերոյլ մէջ դասակներէն չորսը,—
գրազեւտ եւ ապագային գործիչ՝ Ռ.

[illegible]

ԼԱ ՍԷՅՆ-Թ

Տնայական Գրություն ձևառված
ամփոփել որոշողական հարկմա-
կանության կենտրոնական և տեղական
յուրաքանչյուր հոսքերի մասին եղել է մե-
ծ հոսքայ օր. միևնույն ժամ, մի կողմից
խարքերով ռաճատակներու յիշա-
տակներ ղերականներու յուրաքանչյուր
մասնակցու համար, հակառակ միջոցա-
դրականներ ինքնույն յուրաքանչյուր
մասնակցու համար
Իրական է որ խարքերով եղևին
Գրությունը շարունակել աստիճան
մասնակցու համար պահանջու համար
հարկման օրը:

Մասնակցու, ցուցակ է դրան
Ընդ որում յիշել մեծ յիշել է շատ մե-
ծ խարքերով երկրամասերի, ինչպես
և աստիճանի, որոշողող կողմից համար
ձևակերպել կողմից է ինչպես կենտրո-
նայականներ յուրաքանչյուր մասնակցու
մի մեծ

Գ. ԽԱՅԻԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԳՐՈՐԻ
Տնայական ցուցակներ աստիճան
գործող յիշել ԵՐԼԱՅՈՒՄ օր աստիճան
գործող մի համար մասնակցու համար
ցուցակ Գրություն է աստիճաններ
ձևակերպել կողմից է ինչպես կենտրո-
նայականներ յուրաքանչյուր մասնակցու
մի մեծ

Մասնակցու, ցուցակ է դրան
Ընդ որում յիշել մեծ յիշել է շատ մե-
ծ խարքերով երկրամասերի, ինչպես
և աստիճանի, որոշողող կողմից համար
ձևակերպել կողմից է ինչպես կենտրո-
նայականներ յուրաքանչյուր մասնակցու
մի մեծ

16ին ընդհ. ժողով մը գումարուներ

[illegible]

අප්‍රේල් 1948 A. S. P. Police මාර්ග

Յիննին դէմ: Այս միջոցով կը սկսուի
 ժամը շուկան: Բ. Խումբը նոյն
 Խումբին պահեստին դէմ կը միջոց
 ժամը 1ին
 Հաւաքամասը — Porte Vincennes
 Բ. Խումբը 12ին, պահեստի Խումբ
 Ճիշդ 1ին, Լ. Բ.

Խմբագիր ՇԱԽԱՐԵ ՄԻՍՆԱՔԵԱՆ
ՈՐՈՇՆ անունին պէտք է ՈՂՂԵԼ ՂՐԱՄԱԿԱՆ ԿՄԷՆ ԿՈՍՏՅՈՒՄԻ:

II. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 76

ԿՐ հրատարակողի ԿԻՐԱԿԻ, ԶՈՐԵՔՇԱՅԹԻ և ՈՒՐԲԱԹ

ԳԻՆ 40 ՍՍՆԴԻՄ

... 100 ...

ԽՈՒԺԱՆԱԿ, ԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ինչպես ճաջախեն դարձան զինքն... Եւ յայնմապէս անմահնդու-
նիւն եւ անորդ որ մէկ որեւ միւր փառաւ կը փոխեն: Կարելի է
հակաբերի ճաջումը, համոզումը պաշտօնիկէն, ինչպէս որ եւ եւ
մաքուր հասարակութիւն Քայլ, քնադատար կ'աղագհանորք միւսնե-
րուն, շաղկի փոխած կ'անվանուին, որոնք համոզման որովքն զուս-
ն'իւնը, հաւորդ դասեր պաշտօնանորք, համար:

Կը հորդեն է հակակի մմնչեիկ մը, որ աւելն քանի ստալ տեղը
մարդ նաեւոր, պարտման, բայց յառաի թըլլ կուտայ ինքն իրեն
հինգ իննի, եւ մննամարտի հրապիրիլ առ ու մն, ապախտակա՛ն
մըլունուն.թխամը...:

Ի՞նչ է պատահում — Դաշնակիցները անկախ Հայաստան կը պահպանեն Այսպեւ ռաբին, պէ՛տք է Հայաստանին հեռանալս առաւանակ կարծիք գործածանքը դո՛ւրէն ինչպէ՛կան կարծիք բանակի հետ յիշխան անսահմանութիւն տարի է պահպանում եւ երեսուցորդ հանրապետութեան անսահմանութիւն։ Այս հետեւութիւնը կը հանին նաեւ բաւանակներ, որ քուէարկուին և Մարտեւ Փապաքեանի Պաշտօնաթիւնը Երեւան Ընկերակցութեան կից ինչպէ՛կ տարժնի մէջ եւ ուր կ'ըստէ թէ՛ Հայաստանն ու Հայաստանը ենթարկուած են առաւ գործերու հերթափոխման եւ։

Անցեալ շաբթու ալ, ուրիշ երկրպագու մը ճշակտոր կ'ըլլար
ապացուցանելու համար թէ՛ «Դաշնակները կ'ուզեն որ Մոսկու-ը
Անգլիոյ միայ, որպէս զի անոր շնորհիւ դաւեր լարեն Անդրկովկասի
ոճի՛, եւ տիրանան իրենց կորուսած իշխանութեան:

Քննչի այս խնայարարյոյ խաչակրութիւնը, շղիքը բերնին, աչ-
բերը դարձած: — Որպէս զի մահացու հարստած մը տանն է, 8
խաչակրութեան, մերկացնելով անոր «դաւերը» հայ ժողովուրդին
ըստ: «Տեսէ՛ք, վրացցնեւորս կամ Անգլիոյ հետ կորանա՛ծ, կը պատ-
րաստուի միտքով խորհրդովս հչայատանը»:

Բայց շատ երկար տեւեց այս անաբան խեղդատարութիւնը այս տխուր եւ անկիրթ ըստթիւնը, իսկ ժողովուրդը զայնտապաւ էր զարկէ, որովհետեւ խեղդանքով պատահական հոսանքն ըստ միջեւ, դուր պարզապէս արշու. ծնուայրութիւն կը մատուցանէր իր տալիս եւ որ կը պարզեց երկիրը. զոնէ սորմաւ լուսայիւր հին ժամանակ, որովհետեւ տանեւ եւ ուշեմեմն այ մտիկ ընելու:

1.— Զկայ մէկ հաւովի Դաշնակցական, որ ուզէ բռնի ուժով տապալել խորհրդային (ձեր) իշխանութիւնը: Բոլորովին ուրիշ բան է փետրուար 18ի պտոթիւմը, եւ դուք ի զուրկ չանագործէջ զայն տմարտօքէն: Զեր շատ մը իրաւունք ունինքները, որչ թէ մնալ: Այս հոկտի մեծ տատամթիւնը, անոր իսկական շարժամոթիւր:

«... Չնայ մեկ հատիկ զաշխարհային բանաստե. որ պահանջը ներկայ պարագայաներում մեջ, թե ինչպիսիք ուսուցանող զօրքը, որով նման առավ և՛ զուր, և՛ թե իրաւունք որ առիկ շահելու, որ մը եղ աւելցնելու, այլ ընդգիծողներինը ոչնչացնելու համար՝ Ուր. նախորդում, որ ալ ուրիշ որ եւ մէկը կրնան այլալիկ ընել, որոնք ընել մէջ մտորակ իսկ, իրենց ըն՝ պիտի զտնեն մտքովը Դանկզնայաները՝ Տարբանան պարկեշտութեանը՝ զր պահանջը ինքի՛նք իսկ զտնէ Ընկերքը՝ Աշխարհաւորական համաժողմարկներում բանաստե. երբ, ուր, շեշտաւոր հանդերձ թէ Հայաստան զբաւաւած և ուսուցիչք բանակցութեան կողմէ, Դանկզնայեփիւնը ի նկատաւել մենք թերեւ, այդ կէտին մէջ։

3.— Բացարկի սուտ է թվ. Վերև նախադասվող տարի բառակա նշանակ. նշանակի կային որ Բաշախանից համախրուած են եւ քր իրենցայ նշանակ. Եւ իրենցայ կա լիցանքի իշխանիցի Օղտուն իւրեն ապաստարկ. Եւ իրենցայ ստոր. որ ու չարժեքն առնն, երբ իշխանութեան ձեռք առնաց. Է. Յ. Ի. Թիթիկ. Գեղե. Գոմիթն իմ քրտոպական պատարտել (մանախցեւո. համա ձեռ. ընկերիցի Գոմիթն ընկերի շտրտարել. Բաշախանից. Եւ չեղ. Է. հատիկ զաւանշական ինքի, որ իւրախտուեք այլ ախորհրդ. մեկնաշարի. ընդհատական

Այս քանի մը ճշմարտութիւնները կրկնել յետոյ, կր մնայ
տարախ թէ՛ հայկէջ պիտի կազմուի անհոսն . եւ միաց
Հայաստանը, կ'էլ ուս . եւ թուրքը զօրքեր չնկատան մեր երկր
Ասոր յստակ պատասխանը կ'ընայ փնտիկ խորհրդային
ամենքուն մէջ, թիֆլիսի, Երեսնայ, Ռիկայ եւ Ռեզիլի խորհրդը
ցոյթիւններու եւ համաձայնագրերուն մէջ, որոնց խախտան
պատիւը ձեռի կը վերաբերի, պարտնայ յանգիացողներ եւ բնի
նե-

УДК 62-50

ՊԱՌԱՆՈՒՄ ԶՐԱՆԱԿԱՆ ԿՈՄԿՈՒՍԻՆ ՄԷՋ

Երբ որդի Միլազզայինը ծանր
տազնապա մը կ'անցընէ՝ ախր միջո-
ցին:

Մտադրայի պարսաբը տակա-
նիկ չկարծրած, անախտիկ Փարիզի
մէջ ալ պատահականօրէն իր խորանիւ
լնացեալ ու տպած էինք բողոքի
նամակ մը Այմէ դիզիւրի՝ 250
ստորագրութեամբ ոչ պարզաբանակ
մը սեղգած Մտադրալի կէդրեմի,
որուն տակ ստորագրած են 11 հ-
րեւոյնիստներ, 26Գ վրայ, արհես-
տակցական միութեանը վարիչներ,
Քաղաքապետական խորհրդականներ։
Ի՞նչ նամակն մէջ է բնութիւն—

«Զեղի կ'ըսեն Թէ կուտակցու-
թիւնը մեծ ազդեցութիւն ունի
բազմութիւններուն վրայ: Սխալ է:
Հակառակ նպաստաւոր պայման.

Կերպով, ուսանողներին դեպի վեր կ'երթայեւ մեծ հաղթողներին հետ կ'ընթերցէր: Զօրուցացէր որ կամուրջ ընդ հատուր հաշուեցաւ արի չհնազանդէր: Այն օրի է վկայ որ հաղթողները չլսուեցան կերպարկեցաւ, կուտային Կերպովին անդամներ հաշուեցան իւրի պէտ. իման սնկեղան քիչ քան որ կ'անուանէր շարքի միայն ինքան ինքն առնէ կողմ: Զանազան պաշտոններու կուտան ինքն անոր որ վարկիւնը շրջան որ անոր թնաման էր, Կարողութիւններ տկար տնայն տնայն:

Համապատասխան լինելու փաստերով զոյց կուտան որ 1924 Մայիս 11-ին ի վեր համայնաձևները ձայններով 100-ին 30 կորուստ մը ունենացած են: Ե՛կ խօսքով, կուտակցուծենան բաղադրականութիւնը սնանկացած է:

ԺԱՆՏԱԽՏԻ ԱՒԵՐ

Ինչպես գրած ենք օրր օրին, ա
նասուններու ժանտախտը մեծ
ւեր կը գործէ Հայաստանի ե
վրաստանի մէջ: Մեծ պահանջ կա
թժիշկի եւ դեղի: «Պորնոլոգի
Կարասի» խօսելով իրենց շրջա
նի մասին, կը գրէ.—

«Անտոնյանների հիմնադրվելը»
 Ներքև, մանասանից Վանաձորից մինչև
 սերբերիկա՝ մանասանի զանգեղ զանգերի
 տառանով եմ համ փնտռ ճանցի՝
 գիշարաթրվածներս: Անցելուս 1924
 25 տարեկան ընկապումս հազար
 եղ առ կողմ էր ստանդիլ մանասանից
 դարձնումս աստուծո փնտրող հազար
 ճանաթ մանկու կ'անի, եթէ չապրե-
 լու՞նքն եմս, որ շատ գիշարաթրված
 վաթերից կ'եստու եմ մնացելի եղ չե-
 նեմապրեմ: Բայցի դարձելուս, գտու-
 չեմս սուր թաղաքաշարապետ կամ ա-
 լիքի բնիկացի զանազան տեղե-
 հիմադրվածներս: Եմ ընթերցումս
 Նոտեթյով եմ վարակումս տեղակա-
 մանասաններս: Եմս:

Գարգ ի, որ անասուններին
 Ժշեկը շատ կարեւոր դարձ է
 ծանուցարար դէպ ղեկ փնձ
 Նէկն, աւելի շատ փնձ կը
 Ժողովուրդը: Անցեալ աշնան
 Բնիկն այս աշուն Հոկտեմբերին
 Բնուածիս ղէկ ղեկ կն արեւ
 Ժողովուրդը Նապար հոկտ
 Դրոյն տալիս, իսկ Դրոյն
 Ինչպէս տեսակի Նիւստիւթիւն
 Բնուածներն են բժշկել Նապար
 Ինչպէս դրոյն:

“**31019. ԼԵՐ ԾԼԻԻԼԻ ՈՎ**

Ֆեոդորուհար 2ին կը լրանայ «ՅԱՍԱԶ»ի առաջին վեցամսեան: Քաջալի, ուստի մեր գտած համակարգութենէն, եւ ուղիով աւելի հոխացնել թերթին ըստմանը կենան: Երբեք չենք հետրադարձ 3ին սկստաւ:

ՅՅԱՆԱԶԷ ՀԲՏԱՐԱԲԱՅԷ ՄԱՆԷ ՀԴՆԴՐԱՅԷ ՄՄԱՆԻՐԷ
Ջրաբեր անկաման, Թուրքի թ, Կապազգլուխն եւ ընդհանրաւ սողնեփան յիւ-
տունանցով, սփական ընթ, Երազգլուխն Եր կամրիթ, իրա յաւելեմ յի կա-
տարի մեր գիտական Եր — 50 սանթիմ, փոխանակ 40ի, ինչպես բրն-
ժիգէ շատ տաւալ մեր միւս օտար պաշտօնականիկները, 25էն 35ի եւ 40է-
մի քարիքիցով յատարաւառաւ:

Հետևաբար կը փոխուին նաեւ քաժնեգիրները — իւրամեայ՝ 20, փոխամակ 16ի, վեցամեայ՝ 38, տարեկան՝ 75 ֆրանք: Արտասահման (որոշ երկիրներ) վեցամեայ՝ 50, տարեկան՝ 100 ֆրանք:

Այքի առջեւ ունինք նոր կարգադրութիւններ, օրուան բոլոր պահանջները գոյացնելու համար:

000 0000

Պաղտատէն կը գրեն մեզի.—

Տիրապահվելու հասած ճամբորդն մը կը քարենք հեռուի հայ տեղիկներէնընքընը.— Թուրք զինուորը բոլորովն մտել է եւ յոթիք, որը երկու անգամ չէր փոք ուսուիք կը ստանայ։ Անդ պահաւաճող զան շատ խախտաւաններն, որոնցքն ունանք Սուրիա կը պահուին։ Ինչ երօրի եւ պայիսիկ պատանով մը, բնիքը զորքերին կը տիրէր։ Բերքերուն մէկն Վերջուրն Թուրքերն եւ Բիւրքերն բախցանք նինքն։ Գողցող պատուիրակութիւնն էր հասած է Սուտուլ, ինքնորովն զան զիրենք փրկին։ Սուլայի խտտութիւններ կը գործադրէին։ Բիւրքերուն ղէմ, որոնք նորէն զգրուած են եւ նշտուի քէ Ն. Կապտարունի մըն էր պիտի ծալի արմատ։ Տիրապահներով բոլոր քանտարաններին փոխարարած են Խաւքերի։ Լուր չից պտեղն անցնալէ անկէ անք։ Տիրապահարած են 75 Սուրիներ, բերքն միտպակի ջրակալն ապարտանքներն։ Պորլէն 5000 զինուոր Տրապիզունդ լայովը հասած են Սուտուլէն ճակատք։ Սարգիսին մէկ լայ 800, իր Պշերիկ 3000ի չափ զինուոր։ Բիւրքերուն շատ կը քարենայ կտանք քաղութիւններ։ Զօրակալն, հեմքարակաւն են 18—40 տարեկաններն։ Բայց ժողովուրդը տաք չէ։ Սասունի շրջանին մէջ Թուրքերը պարտ են 60 զորի ժողովուրդը լին բարձրացած են յոտայ իրան է անեղան չեքու. միայն։

ԹՈՒՐԳԻԱ ԿԸ ՎԱՄՆԱՅ ՔԻՒՐՏԵՐԷՆ

«Շան»ի Պոլսոյ Թոյ Թաակից Պ. ԺանԹիզմն Թուրքեւոսս վերջին դա
նագրին մասին խօսելով, կը գրէ.—

Արարեալ Եստեղի կը վախճեց որ Անգլիա կանաղ կանաղ պիտի յաղկուի Քուրճեղի դէմ զորավարի Սկզբի գաշաճաղի որ հին զորավարի հինգնաճար Քիւրիստոսի կը ստեղծուի որ երկաստեղծ հանր պիտուեան զէմ իստադրութեան, սպառնալիներու արբերի պիտի ըլլայ: Այն ժամ, որ վախճուի որ Անգլիա պիտի յաղկուի ամէն միջոցներով Քիւրիստոսի մէջ անկասողական ձգտում եր ստեղծի, ինչ որ ինչո՞րդ տարակալ վախճուի Քուրճեղի բոլոր զորքերը կը հարաւային եւ արեւեկեան սամմաններուն վրայ, պիտի արարակցեմ ստոր կենսական ուժերը, զանաք զարուստամանք պիտի բաժնի եւ վերջնապէս պիտի զատկասպարտուի պզտիկնալու: Վերջեւ Քուրճեղ զորքերուն զուսմարտակ եր Քիւրիստոսին կը պատրաստուի: Տիրութեան իրենց: Մոլորեալ Աստեղծ մարդը տարուի մարտ տեսաւ ատոր մէջ: Հեռուաբար երբ Յիկիւ վախճեցինք ի բռնի թէ Մոտուլի ինչո՞րդ Քուրճեղի համար կենսական արցւց հ, ամեկնիքի հշմարտակիցն եր յայտնած ի ըլլաւ: Կատանալով ար ժրեւնի վճիգը իրենց կը թուի իբրեւ. ազգայն սպառնալիք մը:

የ ሰ ሐ ሀ ሰ ሊ ኮ ኮ ሄ ጥ ኮ ሮ ሰ

Պարզ առիւթներ զնայալ Սբ. Լիւնտէր Նիկիւր գնաց թէ
կառավարութեան ինն խառնակցիւր. նամար Մուռնայի իւրերը
սին խորհրդայն ղեկավար Մուրից ալ հազգեպօլ Նիկիւր մե
ցաւ, իտէն հետեւելու. նամար իւրեւրեւր թիւնն է թիւլ աշույտ.
մար որ խորհրդի ալ Առջիկա հակառուր ղեկնապար ղէ կըմեն
Նիկիւրիկն հասած առնելու ղէ կըլի, թէ պահանջի սպայիկ
կերպակը. իմիշտն իննապար ղրկած է Մուռնայան Քէմաի՝ պ
րաւտարութեան խնայելու իրենց կեանքը գոնելու. Մուռ
նայիկը ցրակուի. նամար:

(Հուլիսի 2-ին շաբաթը անցավ Կարգալ Գ. 52)

որուն անունին պէտք է ուղղել հրաժարման անհամաձայնություն

ԿՐ Հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԷՔՇԱՆԹԻ Է ՈՒՐԲԱԹ

ԽՆԱՄԻՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵԻ

Սերժերն հրատարակած ենք
Մարտիկի Ռաժիվայաներուն մէջ
Թուրքիի, որ պատմելով թէ
կարգը որ անպատասխանառ
ն անխելո՜ւ անմեղ, իր իրօրձ
կոտորեալներն կարգախօսու
թեանց մէջ ամոցեալ չալ աշխա
տաւորութիւնը, իրասնին կու
տար եւ վատի ու պատանա
կին. իր կողմ զանեղք Մեր
հայրենիքը իր հարօրքը թէ այս
Թուրքիին ֆրանսիկն իրազ
մանութիւնն ալ նշխարապատ
մ տղայակն ստորկախութեան:

Անուաշխի ուրիշ հայտաւ
թառցելի ար, իրբն պատան
ն եւ Աշխատանքի կարմիր
Դաշնակցութեան (C. G. T. U.)
անունով:

[illegible]

Բազմաթիվ խնդիրներ կան հայկական
 տնային տնտեսության համար, որոնց
 լուծումը պահանջում է արդիական
 տնտեսական քաղաքականություն
 իրականացնելու: Ինքնակենսական
 զայրանքի ազատագրմանը՝ դուրս
 գալու հնարավորությունների
 հայեցակետից հայտնաբերելու
 համար անհրաժեշտ է արդիական
 տնտեսական քաղաքականություն
 իրականացնել:

Գրականագետ Կարեն Բաբայանը
ստեղծել է խմբերգը՝ զգուշ է հի-
շատարանականում ընել մեղի գե-
ղային տնօրյուն է կեղծ Բաբայան
վարկելի, կեանքայինման Բաբայան
հանդիս

Բրուցիկոս Երբ՝ անու-
թանքի ալ շարել լիանու-
վեղճանի շարք մը կեցել է
բոլ. — կեցել է միայնակ
էնտրիքայինման Բաբայան
ստեղծել է իր լաբորնոր :

20011 01009 160 000 0115.

ՀԱՅԿԻՆԻ ՅՈՍԵՖՈՐ Գ. 2120-21
 Բանին ըր ավան առաջ. Յո
 ճառատոր ըՄՂ զանազան գ
 անասունքիցնուն ծանոց ցան
 Իրեթուկից՝ կառավարութիւն
 հողեր, գործիքներ, կենդանի
 էւել. կը արտաւարկ, զալոյցն
 ներուռն շարքարտի Յոյնե
 նուռ, շարկը ալ խարտիչան Ե
 լան զալու: Բայց այն չըբայ
 կը զդշան. եւ արտաւարկի զ
 գանտերը քրիմս: Եւ լուսնա
 քերթիքուն եւ արտաւարկ ճախ
 քալօք լինան: «Տրուած չուն
 տիւրերը բոլորն ալ առու
 զալնախանները ցնցողութիւն
 Տն խախն փաղոցները. զքի
 ամեն բանն, անտէրի մնան
 «տառաւ քաղաքաւուն»:

Խառնվողի մեքենաների և զինամեքենաների վրա:

Բնկիւրի կառավարութիւնը տեսաւ, որ վառիկ տարւածք
ստեղծանայիս ըստպատճառ մայրաքաղաքներուն մէջ - Բաշ-Գալի,
Ճուաքերիկ, Գիսաւա եւ այլոք - չպիտի կրնայ զորքանալին
պատեւել տէրաբարի եւ իսպանացիկ նորին զինուորական զորքո-
ւորներուն ձեռնարկել, առաջադիւր եւ Գարսի զինուորական խշա-
տակներն, որ ինչ արտի, տաճկանի քանակորդ անգրեկ Ռուրիկ
գտանկի, որով զի լուտակ իրենս կարճ եւ նահապաւ ճամբան.
Իսկ Գարսի զինուորական խշառութիւնը դեռ ո եւ պատառան
ստեղծ չէ այս առաջադիւր, որ ամենայն ճառանակունկներն
պիտի մըրժուի.

Ամեն պարագայի մէջ, եթէ Խորհրդերի որ մէկ, զբաղուի իր
ծողութեան ձեռնարկէն, պիտի օգտուին Պարսկաստանի այս նարա-
արեւմտեան ծայրագոտաներէն, թէ, տնտեսապէս եւ թէ՛ զինուո-
թականապէս:

Քաւարի գի թորքը հիւպատոսը քանի մը օր առաջ յայտնուեցաւ
էր. թէ «արդէն մեր բանակները գրաւած են Մոսսուլը, փախուստի
մատնելով Անզլիայիները :

Այս կարգի շինծու լուրերով կ'ուզեն տալաւորութիւն գործի
Պարսկերէնէն վրայ:

Ռուսուհիներու միջոցաւ արտաքին
 Քաղաքացիական լուծուեցաւ ռուսիշիական միջոցաւ, որ կը պատահէր
 նոր պատերազմի յաջողի Գ. իմանով, Մանուկները երկուսն ալ ընկերու
 ոտս տակովը, ապա արժակուեցաւ իր ընկերներուն հետ, խա
 Մե րոնի առական հիպատոսը ստորագրելու համարական
 ծախք Սին մը Ռուսները երեք օրուսն իրջնակով արտուծ լինի
 րոյսալ երկրի

Այս աղթի ուստական մամուլը շանթեր կր տեղայն Ասպի
ղեմ. իրբև գրպիչը Մանչուրիոյ փոխարքային բռնած քաղաքակա
նույն:

Պարսի խնդիր մըն ալ կը կարգադրուէր

նախնական դրայայա Անգլիայի և Իտալիայ միջև, պատերազմային պարտերի մասին: Անգլիա, որ նախապես տարնվան Իտալիայի միջինին մասնավորապես իր պահանջներ, հաւանեցաւ հուկեմ միջինին: Առաջին հինգ տարիները փոքր գումարներ պետք վճարող:

Վաղը փարթի կը հասնի Սբր 0. 91, 24-րդը, Մեղիկոյ արտաք.
նախարարը Այս ալիքի պիտի խորհրդակցի Պ. Պախանի հետ. Հ.
նոսր զրուսման զորքերը պակսեցնելու, Գիբանիսան Ազգայու Դա-
նակոյթեան անշահագրկու և զինավաւթեան խորհրդապետը
մասին

Կրամատեկոյւքեան իսկորը կը ծանարանայ
վեցձին օրոյս աւելի սուր հանգամանք առաւ Հունգարիոյ դր

մանկությունն ինդիկեր: Գարկոն զբաղած ոտովականական գործ
կաները չեն կրճար յառաջ տանիլ իրենց գործը, որովհետեւ չու
գարիլ վարչապետը չի թողատորք որ ներկայ բլանն հարցաքնն
թեանց կամ հարցութիւնն ուղղեն, բարձրաստիճանն անձերն: Այսպէս
Եւրոպայի որ եւսական վիճակիկայ պատասխանն ընդգրկ

Հայկական հանրապետության Կառավարության որոշմամբ 2017 թվականի օգոստոսի 2-ին հաստատվել է Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության կողմից հաստատվող 2017 թվականի հոկտեմբերի 1-ից 2018 թվականի հունիսի 30-ը ներառող ժամկետում հայկական լեզվի օգտագործման և պահպանման միջոցառումների ցանկը:

Հատարվեց նախնական, որ հուղարանին բանալին լսող
 ժամանակյն է, եւ նուրբակից դատաններդ լինեն, պաշտոնն ին
 Հուղարանից հանարանից կուսակցութիւն Ազգութե
 Նակցութեան միջամտութիւնը պահանջեցին, քրիկու համար Հ
 արարին, որ զինուորական զիկատարութեան մը պատմութիւն
 եւ ամուսնի:

Միջադեպ մը Մարտիրոս մէջ
 Կարտիկեան կը հրապարակուի.
 Կիրակի իրիկուն ժամը Յուլիանի տեղի ունեցաւ Ա. Անտ.
 (Ղուբըւո շարունակութիւնը կարդալ Գ. Էջ)

12 4 11 10 10 11 12

ԴԻՇՏ ՀՐԱՆՈՒԽԻ Վ.ԲԱՅ

Ոչապարտ էին Պապոստայի մեր թիմիանցին տեղեկությունները, որ հրատարակելու էին կիրակի օրը։
Լուսերուն տարբեր Տղամանկներէն հասած թուրք մըն է, ինչպէս ասիէ ասինքն տառը, թուրք մըն էր որ առանց վերապահ չլինելու էր պարզիկ վաղապէսներէ վիճակը, — ասպետ ինչի ու թաղապետը մէջ լուսերուն համաձայն, թուրք բանակի ալ ազատապետը չէր վերջէ կ'ընէ մտրուկներն եւ անօթիկ մտքով պատմում ինքներն, մինչեւ ինչպիսի շատ քան երեւի կ'ըլլէ իր ձեռք, զոնք անոր լուսերունը, իրեն կ'անուր համար։ Տարազի Լուսերաներէն ինչ թափանց ալ ձեռքած է, հաստատութեան թուրք, ինչպէս երեւանի մէջ Երզրումի, Ռիֆի, Մարաշի զիջին զիջուկներն ասուն Անկախութեան դատաւարներ շատ քարակէ ինչ նախկ, իրեն յաճածած անբաժանունները — ասպետի ինչիսիւնի — զրուկներն ոչնչապատմում համար, բայց յատկապէս էր զգուշանալն ասինքն ալ խառնել չլինէր իր զարման այս կամ այս օրովսմանս քաղաքներն, եւ իր քան լաւանման զանաւան չափաւորէր կամ համարին հրամանները զատկապէս։ Այս քաղաքականութիւններ էր զոյգեալներ յանաւ. ժողովրդական քաղաքի ինքնները, զիւրերէ կամ զարդերէր հանդէպ

[illegible]

Մնաց որ, նվիրել լիճորեն կը փախչալ քրտախալ շարժումներ, նույնպե՛ս զառ առ կը բացատրուի՝ Թամուհի Պոլադ ինքնաթիռը ձեկնելու համար, Կ. Ժանիկը Մանասի Քերիբաբաևուն մը՝ պիտի փառանա՝ Խուրթըրը զուրկ դիմելու հարապակի՝ Կարփախառնուն հեղեղեղուն սամաճման փառանքաբանքը պրոֆիտուրու։ Պրեկտին մէջ՝ Կարփախառն աճանճանքը զարգացնելու հիշատակը սամաճման է, որ կը համքն իրենէն փեղծուի Մուսուրի՝ հիշատակը սամաճման է, որ կը համքն իրենէն փեղծուի՝ Լաւրի կողմը։ Տեղ գիշառապաշարը, սուղի գծով դիմալ արեւելե, Լաւրի միա զարգացնել, ինչ զիպէ հիշատակը Պաշտպանի դիմաշար է՝ ինչ նախաձեռնութիւնը սամաճման է, Կարփախառնի՝ ամառը քանցալ Սուրբիլի՝ զ Լաւրի, գործ փոխադրելու համար, նույնպե՛ս կը դրէ ինքնաթիռը՝ Ժ ինքնաթիռը։

Թուրքիոյ գանձերը դրանքով չեն փակուի, Բիւրաստ
Փոփոխական ապստամբութեան խորանարդուն ի վեր, Բիւրաստ
աւելի քրդառած են ինչեւիք որ շարունակեալ տարածքը, Բիւրաստ
երկրաստորութեան լոյսէ, իւր շրջով, մանրութեան թրջածեալ
ամբողջ գիւղեր կրակի տալով: Հին պատմութիւնն է, որ կը կրկնուի
շարունակ յառաջիկային մը մէջ, անմահի լինելու ատորորք էր
Ինչեւիք խորանարդն խառնել որ շարունակեալ քորի զանազան շրջ
ներու մէջ, անոնց խորանարդն կամակալորութեան մը: Թուրք
ը կ'ախառն օր միայն տիրող վիճակն է, որ հրաքախախն է, այլ
նոր քնցումն է, որ անխորանարդ էր Թուրք կրնամարդ քաղցը
է աղբէն թրջողան իշխանութեան եւ ճապանական ժողովրդի
է աղբէն, որուն վարկերնոր հիմա աւելի աւ կ'ընթերսնայ պայքարի
է կ'ընթերսնայ պայքար է ճապան ամբար, որ Թուրք զօր
ներս ալ կ'ընթերսնայ իւր շրջին կրակին վրայ, ինչպէս լրին առա
պստամբութեանս ստեան, շիւթութեան մասնակող մակերես
հիւստիները:

Արևելքից իմ այս կրիկայի իմ, ծղոկ գլխ զկանգնեց
 երկու քիֆիկարս մեզ, Մեծն իրախախտն և Թուսան իմ, առաջ
 և իմ, երկրորդս քաղաքի հոտառու լինեալից իմ հնախնն օրս
 անցաւ արշապատէն: Երկուսն ալ երկուսէ պատառաւ կ'ըլլան մարդիկ իմ
 ժողովադէրէն: ազատութիւնն անունով: Այս քաղաքի արտա-
 ղի իմն է, ինչպէս պատերազմէն առաջ, էնէլ, խորհրդային իմ
 հոկէինք անկողն զլլար, առանց ծանուցելու միտմ պիտի
 փխրտ ժողովուրդի ապստամբութեն: Մենքիւմ, ոչ միայն այդ եւ
 իմ չարութեանը, այլեւ յօժարեալիս իմ արտաքին, ամէն պատ-
 իմն, որպէս զի թուրք յիշխողութեն ամիսներով չարեմ
 ապստամբութիւնով, իրեն յառաջակցեալն չարութուն ի՞նչ
 իմ Մոսկուսն և իմ, ինչոտն իրենց աշխարհապալութիւնն շարեւ
 հնապաստինն այս յարածն գետնին վրայ ալ ամէն քանն առա-
 ղին զմէն մեզ:

Կարմիր թէ՛ ճերմակ, իրենց մանածը կը ներկեն, համահայ
ուան պահանջներուն եւ գոյներուն:

Կիրասան: ԼՏՏԻՍ ԼՊԼՊԼՅԷ
ստան իբ գրեն մեղ ի
Կիրակի օր տաղույն Ս
նի մատուռին մէջ սգ
տարուած է ընկեր
ձեանի յիշատակին: Խ
Պապիկեան եւ ընկ. Հա

Ինքնագիր ընդհատ ՄԱՐՏԻԱՆ
որում անունը պետք է ուղղել դրամական ամեն առաջում:

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 79

Կը հրատարակուի ԿԻՐԱԿԻ, ՉՈՐԻԲԵՆՔԻԹԻ և ՈՒՐԱՐԱԹ

ԳԻՆ 40 ՍԱՆԻԻՄ

"HARATCH,"

JOURNAL ARMÉNIEN PARAISSANT TROIS FOIS PAR SEMAINE

Directeur-Propriétaire: SCHAVARCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration: 208 bis, Rue Lafayette
Իմպրոպրիմի և Վարդիմի

Հիմնադրվել է Nord 57-82

Մեքսիկո, — Louis Blanc կամ Jaurès

ՌԱԾՆԵԿԻՆ	Երանյայ	Կղանյայ	Տարիկ
Փարսի և Կարգի	16 ֆր.	35 ֆր.	65 ֆր.
Սոսիալ	» Երեքսոս, Երան 10 շ.	20 շ.	
Սնդիկալ	—	3 ւ.	5 ւ.
Ուրիշ երկրներ	—	50 ֆր.	90 ֆր.

Հասցեի փոփոխման համար 1 ֆր. վճարել անհրաժեշտ է:

ԿԻՐԱԿԻ

31

ՅՈՐԻՈՒՆԱՐ
1926

31 JANVIER 1926

On reçoit des annonces
en français et en arménien.

NEC PLUS ULTRA!

Խոսքի տակ չմնալու համար, շարք մը յիշար - իմաստուն խոսքեր շարք մե, նորեն, մեր անհույսացական պայտանսիցիքը:
Նորոթված մը չիլի նոր խմբագրականին մէջ, — նոյն ճամբարախոսքները, անմիտ եւ անարժան պատասխանատու օրկանի մը համար խոսք կայ թանկացնել խոստովանութիւն մը, որ անդիտուութեան կը կրկնուի շարքի մը ի վեր, ճիշտ այն պարունակ երբ չնդալից տեղեկանքի վրայն բեռնուող վրայ, հանգիտ համար թէ ինքնորային Հայաստանը պետք է, «պարտ» է, կատարելութեան ալիս եւ օճեցան է Nec plus ultra!

Ի՞նչ է այդ խոստովանութիւնը, — այն որ եթէ ուսական բանակը Հայաստանին հետեւալ, ոչ միայն խաղաղութիւնը կը խանգարուի, այլ եւ անպաշտպան կը մնայ հարաւային քանակները: Դա խաղաղ արտադրել էր ինչ ինչ քանակներ: Տիրէնք եւ նոր քաջատուութիւնը, «Ռուսական կարգի բանակի ներկայութիւնը Հայաստանում» նոյն ժամ պարտաւոր նոյն քանակներին ուժեղ պայտանսիքներն է եւ երկրի ներքո խաղաղ եւ ստորագրութեան աշխատանքի պարտաւորութիւնը (երեսուն) թիւ 36):

Միջոց մըն ճիշտ, Ի՞նչ կ'ապացուցանէ այս իրականութիւնը: Սակայն չի՛ հետեւի թէ, ինչ որ կ'ընեն Հայաստանի անկախութեան եւ ազատութեան մասին պարզ ճշգրտել է, բայց միջոցները չիտարարուող միջոց մը Այդ իրականութիւնը չի՛ հաստատուի մեր պիտոյն: Թէ այսօրուս Հայաստանը ուսական նշանակ մըն է, ինքնայն Մոսկուայի հրամաններուն եւ անոր նշանակած մարզականներուն, այդ, որոշ ինքնապարտութեամբ, բայց միշտ հարկատու Անն աստիճան որ, հայրենիքի գաւառը մը ստիպուած է Մոսկուայի հրամանին պատեղ մը միայն Հայաստանը երկաթուղի, անցքերի մը վրէժն աստիճան, այլ եւ ան կ'է դուրս ելլելու համար (եւ երկու քործարարութիւններն ամիսներ կը տեւեն, եթէ երբեք յալուին) փայլունքն թէ վայրենի, ո՛ր երկրին մէջ տեսնել էր այսօրուս պատուութիւնը. Ի՞նչ անուն հոսեալ ճարպացիները ստիպուած են, զոտանցիկ, տարրական իրաւունքն մը զրկելու: այս քաղաքականութիւնը:

Բայց աւելի կարեւոր յայտնաբերել մը, — Այնքան զոհիկ օտփառութիւններն եւ պատասխանութիւններն յետոյ, անաւանի երեսունը «երեսուն»-ով, եւ իրապարակա՛ւ կը խոստովանեն, թէ ինչքան բան մը մէջ արժեք, տանք ուսական կարգի բանակին, թէ անոր հետեւութեւ՝ յաւաք պիտի ընէր «նախկան սահմանի մերկացում», մասնաւոր «անպաշտպան» պիտի թողոյ «հարաւային սահմաններն Միջին» Սեբասթի, ձեր իմաստութեան շնորհը թէ այսօրուս խաղաղութիւնը, այդ ուսական իրաւունքն եւ ազատութիւնը Ռուսին, այդ խաղաղութիւնը եւ բարդ զոհանքներն այդքան խախտու ըստե՛ր, որ եթէ Ռուսական բանակը հետեւալ, քանակները մասին պիտի ճնշուի ճարպարային սահմանը, եւ երեսուն պիտի արշաւէ Կարաբաղին: Փէմար, ինչպէս ըրաւ 1920ին Ռուսը, ինչո՛ւ կը չէրք այս հասարակ ճշմարտութիւնները, մէջ, թէ ձեր շարքերը լուսաբանելու համար: Մենք շատեց զիտեց այդ բոլորը, եւ դեռ աւելի մանր պարզաբանել, որոշմ մասին ի գո՛ր ձեր ուշադրութիւնը հրապարակեմք, ցանկապէս արիւնքներով: Իրիկ խա՞նք ունիք, թէ նոր բան մը լսել էք: Դժգոյսաբար շատ ուշ է Այդ բոլորի մասին պիտի խորհէք դեռ 1918-ին, երբ ձեր արարեալներն ու ընկերները ցատուտեղէն կը զարնայէին իրաւատանս Քաղաքներն եւ Երկրներն: Եւ, նոյն իսկ պայտանսով անցնէ Քաղաքներն (Կոնստ), զինպէտեւ եւ ինքնապարտութեան թուրքներն օտքի հանելու համար: Փիտի խորհրդի 1918ին, երբ թուրքական զանաւորի հնմբերը կը որդեկան Սահմանն մէջ, 1920ին, երբ «Երեսուն» ժողովուրդները» ինքնապատեղ, անպաշտպան համազգայն կը ստրկուէր Ռուսիկ մէջ: Ձիտովիկ Ռուսապարտութեան եւ ձեր — 150 հալուելիներուն մասնաւորութեան, կողք կողքի Երեւանին եւ ուրիշ շարքերը իրաւունքներն: Փիտի խորհրդի այն ասան, երբ այս բոլոր զիտուել, ինքնապատեղ իրաւունքներն ձերնալից կը յանգի ինչին արարաւարական վայրենիքն եւ միլիոն թուրքներն, թէ ասան ձեր յայտնի եւ անպարտ պայտանսներն, հինգ թեւով կը ըսէր Հայաստանի վրայ, «Դաշնակներուն ընկալաւորութիւնը տապալելու համար...»

Ռուսական մէջ, հայ ժողովուրդի անկախութիւնը կը որ տապալելու: Բայց կը մնայ Դաւար: Զեկի համար՝ ներքան է երաժշտական nec plus ultra, իսկ այս ժողովուրդը դիտմ որ այդ վիճակը չի համապատասխանի իր զերագոյն շահերուն: Ան կը հաստատու իր անպարտութիւնը:

Բառերիւններով չի լուծուի այս հարցը, ոչ այլ ստաւ - խնդիր ձեւաւորով:

ԻՆՔՐԱԹԵՆ ԲՈՒՊՐԵՆԻ ԻՆԻՐԸ

Գաւառներն բազմաթիւ գաւառներն կը ստանանք, նորին, ինքնութեան թուրքներու արձանագրութեան մասին կարգ մը գաւառներու մէջ կը շարունակեն զրկել de nationalité turque, փոխառմով d'Origine Arménienne կամ, երբեք մէկ գաւառներուն զիտութեան մը տալու համար, ասորն էր հրատարակելով «Երազմով Տալ» զրկուլ համար արտած հրահանգները, փրանքներն ընթացող — որպէս զի ի հարկին ծրար տաւ —

Բառերիւններն ճշգրտութեան օտարանքներու բառերի վրէժը, Գ փոխառ, յաւաքաւ կը չնշուէր «Յաւաք»-ի տաւն տեսնողներն մը մէջ (1925 «Կրկնարկ» 6) —

Déclarations de Mr. Picard,
du Service des Etrangers, à la
Préfecture de Police de Paris, en
date du 4 Novembre 1925.

«...Le Ministère des Affaires Etrangères par une «circulaire» en date du 31 Juillet 1925, adressée au Ministère de l'Intérieur, recommande d'adopter la formule «d'origine arménienne» sur les cartes d'identité et passeports délivrés aux Arméniens de la Turquie».

Հ. Հ. Գաւառներուն վրէժն զիտութիւն պատասխանը, արտաքին նախարարութիւնը. —

Le 20 Août 1925

«...Le Ministère des Affaires Etrangères a donné sur la demande qui lui en a été faite, les instructions nécessaires pour que les mentions inscrites en France sur les certificats (Nansen) indiquant l'origine Arménienne du porteur...»

Նոյնը՝ ուղղութեամբ Գաղթի, Կեդր. Եւրոպայի ժողովուրդին.

Paris, le 9 Décembre 1925

«Le Ministère des Affaires Etrangères a l'honneur de faire connaître à M. le Secrétaire Général du Comité Central des Réfugiés Arméniens, en réponse à sa communication du 3 Novembre dernier, que les instructions nécessaires ont été données par le Ministère de l'Intérieur en vue de faire adopter la formule «d'origine arménienne» sur les cartes d'identité d'étrangers délivrés aux originaires des provinces arméniennes».

Սակայն, Գաղթի ռուսիականութեան պատասխան պատերազմի վրայ փոխառ եւ յայտարարութիւն մը որ միջուկին հրահանգը կուտայ պայտանսներուն:

Սեբի կը հարցորեն թէ Հ. Հ. Գաւառներուն վրէժն նորեն զիտութեան եւ այլ մասին:

ԿԻՐԱԿԻ, Գ ԻՃ

ԲՐՏԱԿԱՆ ՍԱՐՏԱԿՆԵՐԸ

ՈՐԸ ՕՐԻՆ

ԳԵՊԻ ԹԻՐԱՅՈՒՄ

Պոլսոյ ոչ-իսլամ վարժարաններու թուրք ուսուցիչներու հարցը դարձեալ օրակարգի վրայ է հրթրական Տեղեւորութիւնը նոր շրջարկանով մը՝ մասնաւոր եւ ազգային դպրոցներուն անօրէնութեանց կը ծանուցանէ թէ թուրքներին, թուրք պատմութեան եւ թուրք աշխարհագրութեան ուսուցիչներն իւրաքանչիւր ժամի համար նախադրեալներն մէջ 75, երկրորդական վարժարանի մէջ 150 դուռ-վտեր է ստուի: Այս գինքներ կարելի է զերել, որովհետեւ շատ մը դպրոցներ հասարակութեան եւ կրթիցիին կապուած եկամուտներ ունին, բարեւեր անձեքն Նուրէրներ կը ստանան, թուրքերէն գաւառ համար աշակերտներու թուրքական վրայ մասնաւոր յաւելում ըրած են, ուրիշ դպրոցներն ալ ներկայացումներ սարքելով տասններեւ հարիւր կ'ապահովուին թուրք ուսուցիչները շատ մը ծախքերու կ'ենթարկուին իրենց պաշտօնին բերումով, ուստի պէտք չէ զանազան զգոյն ձեռք, անպականները ամբողջ եւ կանոնաւոր չվճարելով՝ երբ-ի-եւրբ անօրէն վերջացնելով կ'ընեն: Աճանալ կը յայտարարուի թէ, հակառակ պարագային վարժարանին հկամամբ հարկ եղած օրինական զորդոյցներին կատարելու հարկին տակ պիտի գտնուին: Պարզ խօսելով, այս կարգի վարժարանները պիտի փակուին: Անցեալ տարի ոչ-իսլամ դպրոցն անօրէնները թուրքերին զնուիրին անօրէնքն եւ յալոյղանքներուն մէջ տարի պայմանագրով տրուեցաւ, երկրորդ քննութեան պատարաստուող: համար իրական անօրէնքն թուրքներին վերջացնելով մը կը ծնունդանէ թէ այս տարուան արձակուրդի ամիսներուն վերին անգամ ըլլալով բոլոր դպրոցներն անօրէնները թուրքերէն քննութեան պիտի անցնեն, չյալոյղանքներ իրենց պաշտօններին պիտի արձակուին: Պետական վարժարաններու շրջապատներին քննութեան ենթակալ չեն նշուցել ոչ-իսլամ դպրոցներին կը պահանջուի ցուցակ մը ներկայացնել թէ՛ որ ուսուցիչը Ի՞նչ դաս կ'աւանդէ եւ որ դասարանին մէջ:

Իսլայիս եւ Գերմանիոյ դիմ իրկան

Գրեցիք թէ իստական կառավարութիւնը հրամանագիր մը հանած է, որում համաձայն պէտք է գտաւ իտականի վերածուիլ օտար դպրոցները, նոյն իսկ անօրէնները՝ Թիւրքի նախագին մէջ: Այս որոշումը բուն զգոյններին պատճառած է Գերմանիոյ մէջ, քանի որ յաւակալեալ ուղղութեան է Թիւրքի գերման քննադէմութեան դէմ Գերմանիոյ իտարգրարանի մէջ, ազգայնականներն աստիճաններ փակել իտական դպրոցները եւ հրաման չապաշտպան չապաշտպան, միջին, որ Թիւրքի Գերմանիոյն հարկին իրաւունք չունենան մայրենի լեզուով վարժարան պահելու թորթիքին այլ բուն լեզու կը զործանեն:

Միւս կողմէ, Իտալիոյ մէջ կը շարունակուին ցոյցերը՝ Գերմանացիներուն դիմ Հռոմի համալսարանին ուսանողները ցոյց մը կողմանակցելով, հրապարակեալ վառեցին գերմանական թերթերու նմանօրինակ ցոյցի որպէս ունեցան ուրիշ թաղաքներու մէջ:

«Եւրոպայի Թերթերի» կարծիքով, այս վէճը ուրիշ պատճառներ կ'ունեն, եւ կրնայ աւելի ծանր անպաշտպան անելու Երկու երկրներու շահերը իրարու կ'ընդհարուի: Արեւելի, մասնաւորապէս Իտալիոյ եւ Պուլկարիոյ մէջ, Իտալիոյ, Երեւանի կը բնական հարաւորութեանց եւ Միացեալ Նահանգներու հրամանական աշակցութեան, կը սպասուի գերմանական վաճառականութեան տեղը անցնել ոչ միայն Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ, այլ եւ հարաւային Իտալիոյ մէջ: Գերմանիա կը վախճալ որ Իտալիա զերակշիռ դեր մը կատարէ Սեւ Մոլոսի եւ հարաւային Անատոլիոյ մէջ:

Նոր պահանջներով Դաւանդուի վրայ

Պէյրութէն կը հետաքրքրէ թէ ապստամբները կրկին յարձակում զործած են Դաւանդուի Պարս Սուլթանի պահանջներով վրայ եւ ան միջոցն են: Բունէթի քաղաք Փրսնսական գիւղտորներուն վրայ յարձակող ապստամբները 75 պահուել ունեցած են:

«Ապստամբութեան զիտակներին Բաւանս Շուլայ չկարելի որ Պէյրութի գնաց եւ հպատակութիւն յայտնէր Շուլայ թուրք բանակի նախկին սպայ մըն եւ իր հրոսակաւոր ամենէն լաւ կարգակերպանն էր:

Հալեպի վերին դէպքերուն հետեւանքով ձերբակալուած են 80 հոգի որոնց 12ը Պէյրութի դրկուած են:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարգաւ Գ ԻՃ)

ԻՆՉՈՒ ՄՏԱՀՈԳ ԵՆ

Դասորդը յօդաւանով լրսելը լինի
 Բարեւան ինչ համար պահանջ մըն եւ
 օտարականներու ներգաղթը, իսկ ա
 նոր կազմակերպւած ռուս Տոկոթովի իւր
 ներս ներսածնաւ լինի միւր ազգաւ
 ինչ քաղաքական, առողջապահ հա
 կան եւ անասնոց կան տեսակետով միւ
 նեաւանց ելելը ներգաղթը շարունա
 կելու վերջին տարիներու համեմա
 տու ինքնամարտ

Այդ համախտութեան մասին մտաւոր գաղափար մը կարելի է կազմել ահմարի մը նստելով Երկրագործական եւ Աշխատանքի նախարարութիւններու կազմած միջնակարգութիւններու կողքի որոնք կուտան հետեւեւ թիւերը, մի կտան պաշտանագրութեամբ Զրահատ եկած բանւորներու համար։—

Өнү.	1916	1918	җылы	Өнүсү	Бүсү
1919				81,987	—
1920				26,692	26,000
1921				148,881	12,000
1922				32,886	63,000
1923				180,429	30,000
1924				245,035	—
1924				239,365	47,752

[illegible]

Դրանով տեսա՛րկը Բազմ առնքի իջ
 դրեմք իրա՛նումս իր գամաթը ան՝ս-
 ծանձնքով: Իրայ գամաթը կարգ մը
 կը լսածնիք, ուր անոնց ինքնութիւն
 եւ աշխատանքը, պայմանաւորելը իր
 ճշգրտիքն եւ պատասխանն են Եւր-
 ճահայտ ալին եւ քաղաքակրթուան
 տղաշարժումը գրասեղաններու վրայ-
 յով (Office Public de placement) իջ
 դրեմք իր երկրին ղեկավարը աշխատանք
 ձնել տալ: Տպագրաբանի պահանջը
 Տպանունը, գործարժանքը Տպագր-
 ալին աշխատանքին մէջ որու: Տպան-
 ւնը, պայմանագրան են ինչ կը խոչը
 գինիդը, ղեկավարին կայմանքը-
 թիւները— առողջապահական մակերե-
 վան իր քննութիւնն եւ աշխատանքին
 տեսնելովը քանակն եւ դասին որոշ
 անձամտափութիւններ, ալ յարկն միտն

[illegible][illegible]

Ներգաղթը աշխատանքի հակա-
ռի տեսակետէն՝ բաղդատարար ա-
լի լաւ կազմակերպութեամբ է, մա-

[illegible]

ԼՈՒՐԵՐ ԹՎԻՐԳԻԱՅԻ

Առաջնափա քեմալ շուտով ծափ-
առ Գնեկէ դէպի Կիլիկիա՝ Նախպետի
յոյնէն Վասանա, յետոյ ձկնահա, ճշորժ-
ու, Գամանիկ, ուսից պիտի անցնի
Իրաֆն եւ Կեկեֆէ, ուր պիտի մնայ
Եկ ամիս Վասանա գտնուած Քիլոցի
Նաւանաւոր վանքնի մը մէջ պիտի
Նախկի

Կաթախման բնիկներին ինչ
 փոքր փերեղեղ են օղիտեսներին փերե-
 լանաբորդ են ապրանք փոխադրե-
 լանաբորդին ձեռք չկրթան են բնիկ-
 ներին օղիտես քեթերին մեք ըն-
 քանակ Նոյեք օղիտես օղիտես օղի-
 տեսներն կը Նառառառեն: Դառաճան-
 առիկ միջոցառումներին օղիտես քե-
 րերն առաճառառ լինեն զվտ 450
 քեթեր տեղ Կաթախման և կրթառա-
 ճառառառառ բնիկներին կը Նառ-
 առառ Նառառ մարտուրին քարտեղի-
 տես են առախմանառ քարտեռա-
 ճառառներն Եւր քարտ ձեռնակներին
 10 առառ են Նառառառառ օղիտես
 փոխադրեղեն կառախման լինանա քա-
 ճառառ օղիտես Ըլլալ օղիտեսներ փե-
 լանա 10 օղիտես օղիտես փոխադրե-
 լանա 10 օղիտես օղիտես փոխադրե-

STCCTHUYUL

Երգե՛ք քի, երգե՛ք քի, աղւն
 Հիբառապահ՝ աղիկներ, շաղը
 Ինքե՛ր երգերով գեղեցիկ եւ բարձր
 Իրնոց՝ երրորդ՝ ինքնաստարկման
 մէջ՝ թմկաստաններ լինեն եւ երիտա-
 մուրդ՝ աշխի՛րթով, որոնք մ'աշու-
 օղեն դարձնեն եւ զուարթ եւ աշտո-
 չման եւ անոնք՝ խաբարեալ մեղշուն-
 թու երամակն, որ հը Հաւաքեն իրեն
 մուրք՝ քարտու որպանութեան խելու-
 ծաղիկներէն:

Թարմ ձիւղեւուն տերեւներ
Հտաւ քելով, երգեցէ՛ք, երգեցէ՛ք
աղաւթ շերամապահ աղջիկներ Մյ
րէ Հ տերեւաքաղի ե եւեր մաշի
եան գեղեցիկ առաւօտ մը: Ըյգ օր
պէրուհին, օղի տեղ ահանջեալուն
անցուցեր յոյգ մը կարպիտ կեռաներ
վէշանս, նոյն վաղրեկանին մօտիկե
կ'անցնի:

Իր շինակարգի գլխարկին միտ, հնչեղև սովոր են լատինական ծոյկ գերփնրու բնակիչները, անցուցեր սիրուն ալբրիֆ փետուր մը Բ. անցնելով երկաթ կամաններէն, կը փախցնէ ձառական օճիկը անձիկ, ոչ հալու քարակոյտներէն գաւաղներով ճաշէ քարիկ յտի փրէշ:

— Օ՛ր Աճեսան, կը կանչէ Մի-
րէ-յլ, կանաչ ծառուղիներէն ինչո՞
կ'անցնիս այդքան արագ:
Աճեսան, ետ դառնալով, կը տեսնու
թ թիւերի մը վրայ աղչողը թառած
նման արեւուկ թռչունին, ու գէպ
անոր կը թռչի խնդապիտ:

— Բսէ՛, Միբէ՛ յԵ ինչպէ՛ս ես
շատ տերեւ կը քաղեմ:

— Ըսո՛ւ, Եթէ՛ ախպրեմ շարուն
նակեմ, Ճիղիբիլը պիտի մերկանան
իբրեց տերեւներէն:

— Կողմե՛ս որդ քամ՝ օգնեմ քեզի..

— Ըսո՛ւ:

Գինը աղյիկը կը ծիծաղէր ծառին
 վրայ ուրախութեան կանչեր բարձ-
 րացնելով, Վէրսան զարնելով տոբերը
 գետին, առնէտի մը նման ծառին
 վրայ կ'ըմագլցի:

— Գիրէ՛յ, մէկ հասօթիկ զտաւին
 ես ծերունի հօրդ, վարպետ Բաշմեի,
 ցած լծի՞ ծիւղիկը, ես միշտն աւտոց
 զաւագժր պիտի բարձրանամ:

Միրէյլ, իր թխթնւ. մասնեկը
թող տալով տերեւալից ճիւղերէն՝
— Մարդ չի՛ ձանձրանաւ, երբ
ընկերով է, երբ առանձին կ'ըլլամ,
թուրութիւն մը կուգայ վրաստ

— Դո՛ւք բանք եւ ի՞նձ համար,
պատասխանե՛ք երբտա՛յրաց, ըստ զ
շատ շէտաւ եւ երբ հո՛ս մեր ինքնի՛նք
կ'ըլլանք, բացի սաստիկ հոս գեոթի
կանխելներէն ոչինչ կը չանո՛ւն Օ՛ր,
երբեմն, կ'ըն ձա՛նդոյթի ժամեր կ'ու-
նենամ: Երբեք ո՛ր ո՛ր խմբան ամառը,
դոյզմէտաւ ամառ սասնի հօքս հետ
մեր գոթի ինք համար կ'ընկնե՛ր աղա-
բակի ագարակ:

Բայ երբ այն թիփեզը գալի, թռուկ կարալազոյնի փռուեի, երբոր ձմեռը գալ, կ'երկարօրն գիշերներն ա'լ կ'հասկաւ օգտին շուրջը. ու երբոր այն ատեն լսուի շարաձձիկն մը տաւ լիւնի ձայնը կամ վաւախները, է'նչ Շահաձյոսի պիտի ուզի անաշ քունի մօտենալ, գրկելու. գայն միա միմախ...

Արիստասարգ աղջիկը հարցուց այն
 ժամանակի
 — Բայց քու մայրը քեր է:
 — Մայրս մեռած է...
 Ջղջան հոս լուեց գլորվեան մը եւ
 խեղդոյն զիկական:
 — Երբ պիտան ղէնսանուհին,
 իմ գործերը քու, ստանն էր տակա

1. Ին, Ի^ոնչ հաճախ Ե. Բ. Բ. Կ' անցնէին Ի. Բ.
 օրերս!

— Բայց, Դժէ Կ'ըսես, Ահաւոր
 ֆոֆոյ ապ' աշխի ցոռն
 — Այո, երբեքստապք զՆոստեւ
 Տին իսկայն ու աշխատասար կը Ան-
 ցան մը Բարապարի Արքիթը դիզը
 Գնաց Շնորհաբերեալ Սեւ. Տն էր փո-
 լովուրէնէնէն աւելի սքանչելի
 աշխատասար(ը) թմալը, եւ այդ օրն
 միշէն եւ այսօր աւանդ Կ'աշխատի
 իրրեւ ծառա ալ
 — Երբեքստապք բըրքը տնան եւ
 օրնս ալ

— Ո՛վ, ե՛ս, երանե՛ր Թե. ղէնսա...
նուհին խաբարիշահեր էր, մինչ ես, իր
տեսնես, լուրջօրովն Թուխ... Բա միշտ կն-
ցի՛ր, դիտե՛ս Թե ան օվ իր միշտ կն-
նծի՛ր, քերթի՛ր դուռն ունիս անօր բարձր
գլուխը, նման մրտենի՛ր տերևն երեսն,
բու առատահոտ վարսերդ ճիշդ ան-
րիմն են, ձեզ երկուքդ տեսնողը պի-

Բայց դուն գլխաբեկիդ սպիտակ
լնելը կապելու համար անորմը աւելի
փառալեստորդի եւ։

Քոյրս ագեղ չէ բնաւ, ո՛չ ալ
տգեւտ, բայց դուն, դուն որքան աւելի
գեղեցիկ ետ

Հոս, Միկէլ յիմ աստը հաղիւ կէս
քաղութան՝ կ'իյնայ ձեռքէն վարը
— Օ՛ր, ըստա, սա ղէնսանք, սա
ղէնսանք, ի՞նչ տղայ՝ ի՛նչ...

Տ Ե Ղ Ա Կ Ա Ն Կ Ե Ա Ն Ք

Կաթող, պատուիրակութեան ղ.ի.
Լանէն կը հաղորդին մեզի.—

ՔԼԵՆ ՕՏՏՈՆ ԿԸ ՊԼԻՊՊԻՏ:—
Մարտի, լի զաղթականական կայսր,
Քան Օտտոն, ուր աւելի քան 1800
զաղթական հայրութիւն մը շուկե
տարիէ իմբը կը պատասպարուէ ունեւն.
Ըով իրեն յատուկ մատուռը եւ վար-
ժարան մը, պարտականեալ պետական
վարչական ծեան կողմէ զեկօյց ստանալ
է ցրուելու:

Ինձ անհաճ է խորհուրդը որովց
միտքից հարստանալու պաշտամունքունը,
ինչու եւ քաջորդի ամառանակ ապաւր
զինտից կաղթանակներով ժամանակ
ունենան ինչեղ ըստանալով ըրեղով ծո-
ւախակց չափաւ հեղքուններ տեղա-
հարուցու, իսկ մնացեալ կարօտ կաղ-
թունակ ըստանալովն չափաւ չափ-
վարձունէից յարմար Տողի մը վրայ
զիւրովներն զիսկի որովց ըստ-
նալովն չափաւ չափաւ տեղա-
հարուցու ըրեղով մը կաղթու, չափանա-
նալ Օտարու

ՏՕ-ԲԲ. 1ԷՓՄԻՌԻՍ. Հայկական
դատին անկեղծ բարեկամը, Մէրանի
մէջ (Իտալիա) ծանր հիւանդ ԸԼԿ-
լով, հետադրով ոգնութիւն ուղղած է
Լ. Բ. Ը. Միլոթենէն:

ԼԻՆՆԻ ՏՊԵՆՔ ՏՊԻՐ ԱՆՈՒԽ
Ծ. Վ. ԱՔԷԼԻԱՆ պաշտօն ստացած է
կազմակերպելու Լիննի եւ շրջակա-
ներու հայու թիւեր, ընդհանուր մար-
դահամար կատարելու եւ մատուա-
նելու ու նախակրթարաններ բանալու:

ՄԱՐԻՄՈՒՅՆ հոգեւոր հովիւը ԿԵ
տեղեկագրէն թէ ամէն ուր որ պետա-
կան պաշտօնական անձերու այցելու
է, շատ ազնիւ եւ սիրալիր ընդունե-
լով թիւն ցոյց տուած են, գոյած են
հայ ժողովուրդին աշխատասիրու-
թիւնն ու գինետուն չաճախելը, եւ
խոստացած են ամէն գիւրդութիւն ըն-
ծալ յեր

Ը Մ.Ն» Զանձնումը տեղի պիտի

Արեւելեան նուազ